

I. Общи въпроси по ЗУСЕСИФ

Въпрос: Съгласно §12 от ПЗР на закона започналите производства се довършват по досегашния ред, както и се предвижда приложимостта на действащите нормативни актове в момента до приемането на нови подзаконови такива или тяхната актуализация по смисъла на § 11, ал. 1 в този смисъл моля за пояснение какво се разбира под производство в контекста на процедурите по предоставяне на безвъзмездна помощ по реда на ПМС 107/2014 г.

Отговор: *Законът регламентира общо четири вида административни производства – производство по одобряване на Насоки за кандидатстване, производство по предоставяне на БФП, по верификация и по извършване на финансови корекции. ПМС № 107/2014 г. урежда две от тези производства – това по утвърждаване на насоките и производството по предоставяне на БФП. Константна съдебна практика в прилагането на досегашната нормативна уредба е, че насоките са административен акт, ката краен резултат от проведена административна процедура и подлежат на обжалване по съдебен ред. Съдебната практика определя в категорията на административните актове и решенията, които издава УО по повод открити процедури по предоставяне на БФП. В тази връзка законът изцяло е съобразен с установената при действието на досегашната нормативна уредба практика на съда.. Изричното въвеждане на термина „производство“ в закона има за цел да отграничи ясно следното: Безвъзмездна финансова помощ е възможно да бъде предоставена чрез два способа – подбор и директно предоставяне. Всяка една открита процедура, по която се набират проектни предложения чрез един от двата способа за предоставяне на БФП се провежда по определени административни правила. В рамките на конкретната обявена от УО процедура се обособяват отделни административни производства по отношение на отделните кандидати, които производства могат да завършат с различен правен резултат за всеки един от тях – с подписване на административен договор за предоставяне на БФП, с отказ за предоставяне на БФП или с прекратяване на административното производство по отношение на конкретен кандидат при определените в закона хипотези.*

Въпрос: По вече сключените договори за безвъзмездна помощ процедурите по верификация, налагане на корекции, установяване и докладване на нередности и тяхното оспорване по кой ред ще се извършват - по реда на гражданското съдопроизводство или ще се третират като отделни производства, които стартират след влизане в сила на ЗУСЕСИФ и съответно ще бъдат процедирани по реда на административното производство

Отговор: *По смисъла на закона и с оглед общоприложимите разпоредби на АПК по отношение условията, реда и границите на административното производство изброените действия са самостоятелни административни производства.*

Въпрос: Предвид формулировката на чл. 5, ал. 4 от ЗУСЕСИФ, трябва ли да се приеме, че при отпускане на бенефициентите на заемни средства от държавния бюджет или от бюджета на публичноправни организации (напр. Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда, създадено със Закона за опазване на околната среда), ще е налице двойно финансиране на едни и същи разходи, дотолкова доколкото това са публични средства, които са различни от тези на бенефициента. В тази връзка, правилно ли е разбирането ни, че тези форми и източници на финансиране

трябва да бъдат изрично изключени от насоките за кандидатстване като възможност за осигуряване на финансиране на разходи, преди същите да бъдат възстановявани на бенефициентите от бюджета на програмите, поради двойно финансиране?

Отговор: *В актуалният текст на закона, коментиранията разпоредба е в чл. 4, ал. 4. Ако дейността е финансирана с публични средства под формата на заемообразен ресурс, то възстановените от програмата средства по този разход е логично да се върнат в бюджета на лицето (предприятие, организация), предоставило средствата, а не да се използват за повторно финансиране на дейността. В този смисъл тълкуването за наличие на двойно финансиране при използване на заемообразен ресурс е неразбираемо.*

Въпрос: Правилно ли е разбирането ни, че тъй като издадените до момента указания ДНФ на Сертифициращият орган не са нормативни актове, то същите не се прилагат, считано от влизането в сила на ЗУСЕСИФ, за двата програмни периода?

Отговор: *Обществените отношения за програмен период 2007-2013 г., както и нормативни актове, указания и др. отнасящи се за този период са извън приложното поле на закона. Законът регулира обществени отношения за периода 2014-2020 г. и следващите. По отношение на указанията на министъра на финансите – законът не предвижда такива. Чл. 7, ал. 4, т. 3 и 4 от закона, предвижда материята обект на регулиране от ДНФ-та (до сега) да е обект на нормативна регулация от страна на министъра на финансите.*

Въпрос: Съгласно § 6. от Допълнителните разпоредби на Закона “ Регионалните инспекторати по образованието, държавните и общинските детски градини, училища и обслужващите звена съгласно Закона за народната просвета и държавните висши училища и научните организации съгласно Закона за висшето образование могат да участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекти с конкретния бенефициент – Министерството на образованието и науката, финансирани по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г. и по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 – 2020 г., когато това е предвидено в методологията и критериите, използвани за подбор на операции, при спазване на правилата за избягване на двойно финансиране и за допустимост на разходите.“От обхвата на тази разпоредба са изключени частните детски градини, което ще създаде проблеми при изпълнението на ОП НОИР, тъй като последните също са в обхвата на програмата. Същевременно прави впечатление нееднаквото третиране на частните училища спрямо частните детски градини: частните училища са регистрирани съгласно Закона за народната просвета, следователно те попадат в обхвата на разпоредбата, докато изричното упоменаване само на държавните и общински детски градини означава, че разпоредбата не се прилага по отношение на частните детски градини. Моля за допълнително разяснение за основанията на избрания подход.

Отговор: *Разпоредбата не предполага направеното тълкуване относно частните училища – че попадат в обхвата на разпоредбата, защото се регистрират по ЗНП, за разлика от частните детски градини. Откриването на частните детски градини и*

частните училища е подчинено на един и същи административен режим съгласно ЗНП (чл.11, ал. 3). В обхвата на разпоредбата не са нито частните детски градини, нито частните училища. Параграф 6 е включен по предложение на МОН в тази редакция (писмо, Ваш № 0103-301 от 1 юли 2015 г.).

Въпрос: Управляващият орган на ОПРР е Координиращ орган, отговорен за управлението и контрола на дейностите, финансирани със средства от Фонд „Солидарност“ на ЕС.

Фонд „Солидарност“ е създаден с Регламент (ЕО) 2012/2002 от 11 ноември 2002 г. в отговор на големите наводнения, които засегнаха Централна Европа през лятото на 2002 г.

Помощта от фонд „Солидарност“ се предоставя под формата на безвъзмездни средства в допълнение към публичните средства, осигурени от държавата бенефициент, и е предназначена да финансира мерки за компенсиране на щети, които по принцип не са покрити от застраховка. Средствата се предоставят чрез договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Попадат ли средствата, предоставяни от Фонд „Солидарност „, на ЕС в обхвата на средствата от ЕСИФ по смисъла на чл.1, ал.2 от ЗУСЕСИФ?

Отговор: *Съгласно чл. 1, ал. 2 средства от ЕСИФ по смисъла на ЗУСЕСИФ са единствено средствата от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за рибарство.*

II. Институционална уредба

Въпрос: Съгласно чл.9, ал.5 от Закона управляващите органи отговарят за цялостното програмиране, управление и изпълнение на програмата, както и за предотвратяването, откриването и коригирането на нередности, включително за извършването на финансови корекции. Ръководител на УО е ръководителят на администрацията или организацията, в чиято структура се намира УО или оправомощено от него лице. В този смисъл възниква въпроса по какъв начин се извършва оправомощаването, възможно ли е предоставената представителна власт да бъде свързана с конкретен проект и всички подлежащи от него действия или е допустимо представителната власт да бъде ограничена до определени действия (например само по извършване на подбор на проектни предложения за конкретен проект).

Отговор: *Добра практика би било действията в рамките на едно административно производство да се извършват от един административен орган, в конкретния случай - от ръководителя на УО или от оправомощеното от него лице.*

Въпрос: Предвид чл. 9, ал. 4 и 5 от ЗУСЕСИФ, може ли да се заключи, че когато управляващият орган е звено в администрацията на министерство, той не е отделен

административен орган със самостоятелни правомощия, а следва общата функция на администрацията на министерството, която е да подпомага министъра – орган на изпълнителната власт в осъществяването на държавната политика в съответната област. В случай че това заключение не е правилно и според вас управляващият орган е орган със самостоятелни правомощия, то тогава има ли съгласно ЗУСЕСИФ административен орган, който да се явява висшестоящ спрямо управляващия орган и пред който актовете на ръководителя на управляващия орган да подлежат на обжалване по административен ред.

Отговор: *Управляващ орган, като съвкупност от определени правомощия по смисъла на Регламента и административен орган, компетентен за издаването на определен административен акт в рамките на административното производство по смисъла на ЗУСЕСИФ и АПК са две свършено различни неща (вж. чл. 21 от АПК). В тази връзка не УО, като звено в администрацията е компетентен орган по издаване на административни актове, а определеният в съответствие с чл. 9, ал. 5, второ изречение от ЗУСЕСИФ ръководител на УО. В тази връзка липсата на компетентност на органа, издал акта е едно от основанията за оспорването му (чл. 146, т. 1 от АПК).*

По отношение на обжалването на издадените административни актове, ЗУСЕСИФ, предвижда съдебно обжалване, в този смисъл въпросът за по-висшестоящ административен орган е нерелевантен.

Въпрос: Съгласно чл.9, ал.4 от Закона, управляващите, сертифициращите и одитните органи и междинните звена се създават като звено в администрация по реда на Закона за администрацията или Закона за местното самоуправление и местната администрация, или като отделна администрация. Доколкото това е приложимо съгласно правото на Европейския съюз, функциите на такъв орган може да се предоставят за изпълнение и от друг орган или организация.“ Междинните звена по процедура BG16RFOP001-1.001-039 „Изпълнение на Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие 2014-2020” на ОПРР 2014-2020 са определени във връзка с Решение на Министерски съвет № 421 от 9 юни 2015 г. за упълномощаване на Ръководителя на Управляващия орган за Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 да сключи споразумения за делегиране на функции по оценка и избор на проекти с общините на градовете за подкрепа по Приоритетна ос 1 на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 в качеството им на Междинни звена по чл. 123 (б) от Общ Регламент 1303/2013 и т. 2 от Решение № 422 от 9 юни 2015 г. на Министерски съвет за изменение и допълнение на Решение № 792 на Министерския съвет от 2013 г. за определяне на органи за управлението, контрола, координацията и одита на Европейските структурни и инвестиционни фондове и други инструменти и инициативи на Европейския съюз през периода 2014-2020 г., изменено с Решения на Министерския съвет № 364,632,642 и 810 от 2014 г. и № 211 от 2015 г. При определяне на структурата и състава на МЗ са прилагани следните варианти:

○ В рамките на общинската администрация със заповед на кмета на общината се определя съществуваща структура (дирекция, отдел, сектор, звено)

○ или с Решение на Общински съвет се създава нова структура, която действа като Междинно звено

○ МЗ може да бъде структурирано и като Работна група със заповед на кмета.

В тази връзка, не всички МЗ по процедура BG16RFOP001-1.001-039 „Изпълнение на Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие 2014-2020” са създадени по

реда на ЗА или ЗМСМА; Част от междинните звена на ОПРР 2014-2020, създадени за целите на изпълнението на Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, не са създадени като обособени звена (сектори, отдели, дирекции) в администрация, а са структурирани под формата на работни групи, в чиито състав влизат служители от различни звена в администрацията.

В допълнение, процесът по структуриране/създаване на Междинни звена по ОПРР 2014-2020 е започнал преди влизането в сила на ЗУСЕСИФ. Към настоящия момент има Междинни звена, чиято структура и състав все още не са одобрени.

Гореописаното в съответствие ли е с разпоредбите на ЗУСЕСИФ и необходимо ли ще е предприемането на допълнителни действия от страна на УО на ОПРР или на Междинните звена? Ще се прилага ли ЗУСЕСИФ по отношение на вече определени и структурирани МЗ? Процедурата по сформирание и одобряване на Междинните звена попада ли в хипотезата на § 12. „Започналите и недовършени до влизането в сила на този закон производства се довършват по досегашния ред“? Необходимо ли е промяна в процедурата, по която се одобрява структурата и състава на Междинните звена? Необходимо ли е предприемане на допълнителни действия от страна на УО на ОПРР?

Отговор: Създаването на МЗ или определянето на съществуваща структура не е административно производство по смисъла на ЗУСЕСИФ. Структурата, която може да изпълнява функциите на МЗ следва да бъде съобразена с изискванията на закона - чл. 9, ал 4 от закона.

Въпрос: Съгласно чл.9 (4) Управляващите, сертифициращите и одитните органи и междинните звена се създават като звено в администрация по реда на Закона за администрацията или Закона за местното самоуправление и местната администрация, или като отделна администрация. Доколкото това е приложимо съгласно правото на Европейския съюз, функциите на такъв орган може да се предоставят за изпълнение и от друг орган или организация. Междинните звена по процедура BG16RFOP001-1.001-039 „Изпълнение на Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие 2014-2020” на ОПРР 2014-2020 са определени във връзка с Решение на Министерски съвет № 421 от 9 юни 2015 г. за упълномощаване на Ръководителя на Управляващия орган на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 да сключи споразумения за делегиране на функции по оценка и избор на проекти с общините на градовете за подкрепа по Приоритетна ос 1 на ОПРР 2014-2020 в качеството им на Междинни звена по чл. 123 (6) от Общ Регламент 1303/2013 и т. 2 от Решение № 422 от 9 юни 2015 г. на Министерски съвет за изменение и допълнение на Решение № 792 на Министерския съвет от 2013 г. за определяне на органи за управлението, контрола, координацията и одита на Европейските структурни и инвестиционни фондове и други инструменти и инициативи на Европейския съюз през периода 2014-2020 г., изменено с Решения на Министерския съвет № 364,632,642 и 810 от 2014 г. и № 211 от 2015 г.

Съгласно официалното Ръководство на ЕК за държавите членки относно интегрираното устойчиво градско развитие (член 7 от Регламента за ЕФРР), делегираните от УО на МЗ функции се възлагат на звена/отдели в рамките на градския орган, но в надлежно обосновани случаи, при които разделението на функциите между различни звена/отдели на градския орган не би било пропорционално (като се имат

предвид броят на персонала и обемът на управляваните средства), следва да има най-малко отделни лица, които да отговарят за задълженията на МЗ и на бенефициера.

Различните роли на българските общини в процеса (роля на градска власт, отговорна за изпълнение на градска стратегия; роля на междинно звено; роля на бенефициент) предполага сериозна натовареност, разнородни задачи и голям брой на ангажираните служители в общинските администрации. УО на ОПРР е допуснал възможността междинно звено да се създаде под формата на работна група в рамките на общинските администрации, в състава на която да бъдат включени служители от различни звена/структури от администрацията. Това е един от подходящите начини за коректно разделение на функциите, с оглед избягване на конфликт на интереси, който е в съответствие с Регламентните на ЕС и Насоките на ЕК.

Във връзка с горното, моля за категорично становище относно съответствието на подхода, възприет от УО на ОПРР, с изискванията за ЗУСЕСИФ по отношение сформиранието на междинните звена по ПО 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на ОПРР 2014-2020.

Отговор: *Чл. 9, ал. 4 от закона не предполага различен отговор от вече даденият по горният въпрос. УО, СО, ОО и МЗ се създават като звена в администрацията по реда на ЗА или ЗМСМА или като отделни администрации.*

Въпрос: Комитетите за наблюдение (КН) на програмите за програмен период 2014-2020 г. вече са създадени по досегашния ред (на основание на ПМС № 79/2014 г.). Новият ред по ЗУСЕСИФ (чл. 15, ал. 2) предвижда да бъдат създадени на практика същите комитети за наблюдение, тъй като препраща към Регламент (ЕС) № 1303/2013, който се прилага за програмен период 2014-2020 г. Правилно ли е разбирането ни, че волята на законодателя е била да уреди създаването на КН за следващи програмни периоди, а референцията към чл. 5 и 48 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и в Делегиран регламент (ЕС) № 240/2014 касае не създаването на КН за периода 2014-2020 г., а прилагането на универсалния принцип на партньорство.

Отговор: *Комитетите за наблюдение са създадени вече за програмен период 2014-2020 г. с ПМС № 79/2014 г. След влизане на законът в сила постановлението се явява нормативният акт по законната делегация на чл. 15, ал. 2, към който се прилагат изискванията за привеждането му в съответствие с разпоредбите на закона по силата на § 8, ал. 1 от ЗУСЕСИФ.*

III. ИСУН

Въпрос: Разполагат ли управляващите органи с възможност да публикуват проекта на насоки за кандидатстване, преди утвърждаването им, в ИСУН 2020 (при спазване на чл. 26, ал. 4 от ЗУСЕСИФ) и къде е възможно да се извърши това публикуване. Ако това към момента не е възможно, то тогава трябва ли да изчакаме приемането на акта по чл. 28, ал. 1, т. 1, преди да започнем да готвим насоки за кандидатстване?

Отговор: *Към момента публикуване на проект на насоки за кандидатстване в ИСУН 2020 не е възможно. Актът по чл. 28, ал.1, т.1 е за детайлни правила за прилагането*

на глава III и няма да създаде възможност за качване в информационната система, независимо от времето на приемането. Не следва да се изчаква приемането на акта по чл. 28, ал.1, т.1, предвид разпоредбите на § 10 от ПЗР. Към момента, проектите на насоки следва да се публикуват на интернет страницата на съответната програма.

Въпрос: Предвид чл. 22, ал. 2 от ЗУСЕСИФ, правилно ли е разбирането ни, че при липса на акт по чл. 23 към момента, производства посредством ИСУН 2020 не могат да бъдат провеждани.

Отговор: *Преди приемане на акта по чл. 23 от ЗУСЕСИФ административно-правни електронни производства не могат да се провеждат посредством ИСУН.*

Въпрос: Предвид чл. 37, ал. 4, молим при подготовката на акта по чл. 23 от закона да се разгледа и въпросът дали договорът също ще се сключва по електронен път. В случай че договорът ще бъде сключван на хартиен носител, молим за указания как ще трябва да се осъществява неразделността на електронно подадени и одобрени електронно документи към договора/заповедта за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ?

Отговор: *Разработването на подзаконовите нормативни актове по прилагане на ЗУСЕСИФ се предвижда да се извърши от представители на всички управляващи орган. Може да дадете конкретни предложения на текстове, които да уредят въпроса.*

IV. Предоставяне на БФП

Въпрос: Кои фази от предвидените в ПМС 107/2014 г. могат да се определят като производства с оглед преценката на хипотезата, предвидена в § 12? Напр. процедурите за предоставяне на безвъзмездна помощ, които предстои да бъдат открити през 2016 г. по кой ред се възлагат в случай, че критериите за избор на операции са одобрени от КН през 2015 г.?

Отговор: *В допълнение към отговора по отношение на видовете административни производства регулирани от ЗУСЕСИФ, при процедури обявени чрез подбор, чл. 30, ал. 2 от закона определя за начало на административните производства – датата на публикуване на обявата за откриване на процедурата. АLINEЯ 2 разграничава отделни производства при процедури открити с два или повече срока за подаване на проектни предложения. В тази връзка, ако датата на обявата е през 2016 г., за производствата ще е приложим реда предвиден в закона. В случай на необходимост след влизане в сила на закона е предвидена възможност за изменение на насоките при промяна в законодателството.*

Въпрос: Одобрена ИГРП може ли да се счита част от такова производство и описаните в нея процедури, които ще бъдат стартирани през 2016 г. по кой ред следва да се възложат?

Отговор: *Законът не определя ИГРП като част от административното производство.*

Въпрос: Обявените за публично обсъждане процедури през 2015 г., които ще бъдат отворени за кандидатстване през 2016 г. по кой ред се обявяват и довършват?

Отговор: *Ако насоките са обявени за публично обсъждане през 2015 г., производството по тяхното утвърждаване се довършва по реда приложим до влизане на закона в сила. Стартирането и развитието на административните производства в рамките на отделните процедури, обявени през 2016 г. – по реда на закона.*

Въпрос: Процедурите за безвъзмездна помощ, стартирали през 2015 г. с два и повече крайни срокове за кандидатстване третира ли се като производство, което следва да се довърши по досегашния ред, в случай че вторият и следващите срокове изтичат през 2016 г.?

Отговор: *Виж чл. 30, ал. 2 от закона. Процедури с два и повече срока са отделни производства, които започват от съответната начална дата обявена за кандидатстване.*

Въпрос: Как се определя водеща програма при интегрирани проектни предложения. Ще бъде ли този въпрос обект на подзаконов нормативен акт?

Отговор: *В настоящата нормативна уредба – ПМС № 107/2014 г. са посочени критериите за определяне на водеща програма. Вероятно уредбата ще бъде запазена в подзаконовият нормативен акт.*

Въпрос: Разпоредбите за съвместен план за действие в подзаконов нормативен акт ли ще се дефинират?

Отговор: *Аналогичен на отговора по-горе. Уредбата се съдържа в ПМС № 107/2014 г.*

Въпрос: Чл. 26 (4) - Какво ще може да се обжалва по време на публичното обсъждане на насоки за кандидатстване – ако може примери от страна на ЦКЗ.

Отговор: *Член 26, ал. 4 от закона предвижда субсидиарно прилагане на глава пета, раздел II от Административнопроцесуалния кодекс по отношение на неуредените в закона въпроси във връзка с общественото обсъждане на насоките. От въпроса не става ясно за какво обжалване става въпрос по време на общественото обсъждане. В административният процес се допуска оспорване само на издаден административен акт, като чл. 21, ал. 5 ясно изброява действията на административния орган, които не се определят като административни актове.*

Въпрос: Във връзка с въвеждането на административния договор – ЦКЗ ще предоставят ли някакъв единен темплейт или всеки УО сам ще си разработи договора.

Отговор: *В чл. 28, ал. 2 от ЗУСЕСИФ се предвижда изготвянето на образец на административен договор.*

Въпрос: Чл. 26, ал. 2 – Тази алинея приложима ли е за процедурите, които се обявяват от МИГ/МИРГ при многофондови стратегии? В случай, че се прилага, предлагаме в ПМС-то за координация да уреди въпросът кой и в какъв срок изпраща документите към МФ.

Отговор: Съгласно чл. 42, ал. 1 специфичният ред за процедурите, които се обявяват от МИГ/МИРГ следва да се уреди в нормативния акт по чл. 28, ал. 1, т.2. Доколкото в чл. 26, ал. 2 са задени общите положения за предоставяне на БФП те следва да са приложими за одобряване на многофондовите стратегии, като детайлният ред се уреди в нормативния акт по чл. 28, ал.1, т.2.

Въпрос: Чл. 26, ал. 4 и ал. 8 – аналогично по отношение на процедури на МИГ, трябва ли да изпълняват тези условия?

Отговор: Виж отговора на горния въпрос.

Въпрос: Чл. 36, ал. 2 – означава ли, че кандидатите трябва да докажат всички допълнителни условия и обстоятелства, на които са декларирали или заявили във Формуляра, че отговарят, ако за тях има доказателствени документи?

Отговор: Въпросът е от самостоятелната компетентност на УО по отношение на изискваните доказателства от бенефициента при сключването на договора. В обхвата на отговорност на административния орган е въз основа на какви конкретни документи, необходими за доказване на изискванията на чл. 36, ал. 2, ще предостави безвъзмездната финансова помощ.

Въпрос: Чл. 37, ал. 4 – В частта „Условия за изпълнение“ влизат ли документите, които се искат преди сключване на договор от страна на кандидата, защото те не стават част от договора в последствие? Те са част от документите за договора и могат да се приложат към него в ИСУН, но не стават приложения на договора.

Отговор: Условията за изпълнение са част от насоките за кандидатстване, които УО утвърждава за конкретна процедура. В самостоятелната компетентност на всеки УО е да посочи какви ще са условията за изпълнение общоприложими към всеки един от одобрените проекти(досегашните общи условия към договорите за БФП).

Въпрос: Чл. 41, ал. 2 – Как се тълкува „подборът на стратегии се провежда едновременно за всички средства от ЕСИФ, предвидени за целите на ВОМР“? – към момента се предвиждат два приема на стратегии по ВОМР. Означава ли, че още на първия прием задължително следва да се обявят всички средства от фондовете или могат да се разделят между двата приема? Или текстът може да се тълкува, че от всички фондове следва да има осигурени средства за приема на стратегия, а не целия предвиден по програмата размер за ВОМР?

Отговор: Разпоредбата предвижда, че приемът за подбор на стратегии се обявява от отговорният управляващ орган (УО) за прилагане на подхода ВОМР (УО на ПРСР) за всички средства, предвидени за съответен прием от участващите във ВОМР програми.

Въпрос: Относно финансовия план и бюджетните линии: одобрените към момента 3-годишни бюджетни линии по кой ред се изпълняват и довършват? В чл. 47, ал. 3 на Закона е предвидено ежегодно актуализиранена финансови план и предоставянето му за одобрение - това ще важи ли и за вече одобрените бюджетни линии? Ако кой образец на финансов план ще се прилага - новият и или вече утвърдения?

Отговор: *Актуализацията на бюджетните линии не следва да се разглеждат като административно производство. В тази връзка Финансовият план следва да се актуализира по установеният ред преди влизане на закона в сила.*

Въпрос: Какво се има предвид под условия за изпълнение в чл. 26, ал. 1 - условията така, както са разписвани към момента в т. 26.2, т.26.3 и т. 26.4 от Насоките или нещо повече? В чл. 37, ал. 4 е записано, че условията за изпълнение по чл. 26, ал. 1 са неразделна част от договора. В същото време в ал. 3 на чл. 37 е посочено, че решението на РУО предоставяне на БФП се обективира в административен договор, който съдържа т. 4 конкретизация на условията за изпълнение. Какво се има предвид под конкретизация на условията за изпълнение и как се различава от условията по чл. 26, ал. 1?

Отговор: *Насоките за кандидатстване се изготвят и утвърждават в две части, първата съдържа условията за кандидатстване, а втората – условията за изпълнение. В частта съдържаща условията за изпълнение се предвижда да бъдат посочени онези условия, които са общоприложими за изпълнението на всички проекти от конкретната процедура (досегашните общи условия на договорите за БФП). Като задължително предвиден елемент в съдържанието на административния договор конкретизацията на условията за изпълнение се отнасят до спецификите на конкретния проект.*

Въпрос: Съгласно чл.28, ал.1, т.1 Министерският съвет определя с нормативен акт правилата на Глава трета от закона, където е и чл.26, ал.3. Според същият обаче, министърът на финансите определя ред за съгласуване на проектите на документи по чл.26, ал.1. В тази връзка бихме искали да знаем дали реда, определен от министъра на финансите ще е част от правилата по чл.28, ал.1, т.1 или ще бъде самостоятелно определен от министъра извън нормативния акт на МС? Ако определения от министъра на финансите ред е извън акта по чл.28, ал.1, т.1, то това би ли могло да създаде правен проблем?

Отговор: *Формулировката на разпоредбата е предложена от МФ в рамките на междуведомственото съгласуване на законопроекта е с писмо изх. № 03-00-766/26.06.2015 г. Със становището си министерството предлага редът и формата за съгласуване за съответствие с приложимите правила за държавни помощи, да бъдат одобрени със заповед на министъра на финансите, което предполага процедурата по съгласуване да е извън нормативния акт на МС.*

Въпрос: Документите по чл. 26, ал. 1 преди внасяне за утвърждаване от Ръководителя на УО се съгласуват с министъра на финансите относно приложимите правила по държавните помощи. В тази връзка и при условие, че редът ще включва и случаите при които документите е нужно да получат одобрение от ЕК, респ. ЕК да постанови решение за съвместимост, то как ще се прилагат/спазват съответните срокове описани в

ал.4, 5 и 7? Следва да се отбележи, че в хода на нотификационна процедура пред ЕК от една страна е възможно да възникне същностна промяна на предложената процедура, а от друга срокът за произнасяне на ЕК с решение може да е от 2 до 18 месеца.

Отговор: *Съгласно разпоредбите на чл. 26 от ЗУСЕСИФ процедурата по съгласуване на документите с министъра на финансите следва да се проведе преди да бъдат предприети действията по ал. 4, 5 и 7 на същият член. Следователно не би могла да възникне хипотеза, при която посочените срокове не биха могли да бъдат спазени.*

Въпрос: Чл.26, ал.7 не предвижда възможност Насоките за кандидатстване да бъдат изменени във връзка с отстраняване на допусната очевидна фактическа или техническа грешка. Как ще бъдат отстранявани подобни грешки след откриване на процедурата?

Отговор: *Поправка на очевидна фактическа грешка не може да бъде основание за изменение на насоките. ОФГ се отстранява по реда на чл. 62, ал. 1 и 2 от АПК.*

Въпрос: Съгласно чл. 27, ал. 1 административните актове по глава III от закона се оспорват пред съд по реда на АПК. Административен акт по тази глава е и заповедта за назначаване на оценителна комисия. Заповедта съдържа конфиденциална информация, която не следва да бъде разгласявана. Обжалването на заповедта за оценителна комисия не спира изпълнението, т.е. производството по оспорване на заповедта ще тече, като по същото време ще се извършва оценителен процес. Как ще се опази конфиденциалността на информацията в заповедта?

Отговор: *Видовете административни актове са разграничени в АПК по съответните за тях белези. Не е ясно какво дава основание да се счита, че заповед за назначаване на оценителна комисия е административен акт по смисъла на АПК, подлежащ на обжалване. Тези заповеди не се характеризират с белезите на нито един от видовете административни актове, определени в АПК. Такива заповеди са т.нар. „вътрешнослужебни актове“.*

Въпрос: Съгласно чл. 27, ал.4 решението за прекратяване на производството при неоснователно възражение срещу включване на проектното предложение в списъка на проектните предложения, които не се допускат до техническа и финансова оценка, може да се оспорва в едноседмичен срок от съобщаването му. Жалбата не спира провеждането на процедурата. Въпреки това, окончателното произнасяне във връзка с подадената жалба може да отнеме няколко месеца. Трябва ли оценителната комисия да извърши класирането на проектните предложения, без да изчака окончателното решение по спора и как следва да се процедира, в случай че се налага проектното предложение да бъде върнато за оценка на етап техническа и финансова оценка на етап, когато класирането е завършено?

Отговор: *Именно поради изложените практически съображения, законът определя съкратени срокове за подаване на жалба – 1 седмица и за решаване на спора от съда – 20 дена, с цел осигуряване на възможност за връщане на проектното предложение на етап техническа и финансова оценка преди извършване на класирането. Законът изключва суспензивното действие на оспорването, но АПК предвижда възможност по преценка на съда да спре изпълнението.*

Въпрос: В кои случаи „по изключение“ срокът за оценката и класирането на проектните предложения по чл.33, ал.2 от закона, посочен в заповедта за назначаване на оценителната комисия може да бъде 4 – месечен.

Отговор: *Случаите се определят в подзаконовият нормативен акт. Към настоящият момент чл. 19, ал. 4 от ПМС № 107/2014 г. предвижда възможност за удължаване на срока за оценка при подадени повече от 500 проектни предложения.*

Въпрос: Съгласно чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ „В процедура чрез подбор по ал. 1, т. 1 не може да участват и безвъзмездна финансова помощ не се предоставя на лица, за които са налице обстоятелства за отстраняване от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно Закона за обществените поръчки или, които не са изпълнили разпореждане на Европейската комисия за възстановяване на предоставената им неправомерна и несъвместима държавна помощ.“ Посоченото изискване заменя изискването по чл. 9 от ПМС №107/2014 г. До приемане на Наредбата по прилагане на Глава трета, чл. 9 от ПМС 107/2014 г. ли следва да се прилага или Закона за обществените поръчки. В случай, че е приложим ЗОП, точно кои разпоредби от ЗОП следва да бъдат прилагани.

Отговор: *Препращането към ЗОП за процедурите през настоящия програмен период. Понастоящем уредбата е в чл. 47 и 48.*

ПМС № 107 от 2014 г. не се прилага за предходния програмен период (§ 8, ал. 2 от ПЗР на ЗУСЕСИФ), а за програмен период 2014 - 2020 г. – само доколкото не противоречи на закона (§ 8, ал. 3 от ПЗР на ЗУСЕСИФ). За програмен период 2007 - 2013 г. ще се прилага съгласно § 8, ал. 2 ПМС № 121 от 2007 г. Чл. 25, ал. 2 препраща към ЗОП, а не предвижда тези обстоятелства да се определят в нормативния акт по чл. 28, ал. 1, т. 1, по отношение на който ПМС № 107 от 2014 г. се явява нормативен акт по смисъла на § 8, ал. 3.

Въпрос: Съгласно чл. 27, ал. 1 административният договор се оспорва по реда за оспорване на индивидуален административен акт. Означа ли посоченото, че договора влиза в сила след изтичане на срока за оспорване?

Отговор: *Не, защото съгласно ал. 2 на същия член оспорването и на индивидуалните административни актове, и на административните договори не спира тяхното изпълнение. За административния договор не е предвидено да важи забраната за изпълнение по чл. 90, ал. 1 от АПК.*

Въпрос: Предвид изричната норма на чл. 27, ал.1 и възможността за оспорване на административните актове и административните договори по глава Трета от закона по съдебен ред за оспорване на индивидуален административен акт и изричното указване, че оспорването на ИАА и Административните договори не спира тяхното изпълнение (чл. 27, ал.2), то остава неясно по какъв начин трябва да процедира УО на ОПОС в хипотеза, при която Административният съд на основание чл. 172, ал.2 от АПК отмени или измени изцяло или отчасти Административния акт и/или Административния

договор. Тъй като по силата на чл.177,ал.2 от АПК актове и действия на административен орган (в случая УО), извършени в противоречие с влязло в сила решение на съда са нищожни, като всяко заинтересовано лице може винаги да се позове на нищожността или да иска същата да бъде обявена от съда, то в закона е налице празнота по какъв начин ще бъде уреждан случай, при който например до произнасяне на съда с решение, поради факта, че жалбата срещу административния акт/договор от УО не спира изпълнението бъде предоставена безвъзмездна финансова помощ на бенефициент, спрямо когото съдът измени/отмени административния акт/ административния договор, с който се предоставя безвъзмездна финансова помощ. Също така възниква въпроса от последващите действия на останалите страни в съдебния процес (например бенефициентът, спрямо когото не е предоставена безвъзмездна финансова помощ с отменения административен акт/административен договор от УО или бенефициентът, спрямо когото е вече представена безвъзмездна финансова помощ с отменения административен акт/ административен договор от УО. Постановеното от Административния съд решение подлежи на касационно оспорване пред ВАС. Следователно в случай, че ВАС отмени решението и го върне на първоинстанционния съд – чл. 222, ал.2 от АПК е налице голям риск от загуба на средства и от невъзможност реализиране дейностите по Административния договор, тъй като предвидените в чл. 27, ал.5 от закона срокове са инструктивни за съда.

Отговор: Действията на административен орган по отношение на издаден от него административен акт, подлежащ на предварително изпълнение по силата на специален закон не биха могли да се считат за нищожни в хипотезата на 177, ал. 2 от АПК. ЗУСЕСИФ допуска предварително изпълнение на актовете. Евентуална последваща отмяна или изменение на акта от съда има сила занаяпред и не е основание за обявяване на извършваните действия на УО до момента на постановяване на решението на съда за нищожни. В допълнение, чл. 166 ал. 4 от АПК регламентира възможност съда да спре изпълнението на акта.

Въпрос: В раздел II са описани основните правила по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор – чл. 29 и следващите, като съгласно чл.28, ал.2 следва да има утвърдени образци на: формуляр за предварителен подбор на концепции за проектни предложения, формуляр за кандидатстване с проектно предложение, формуляр за кандидатстване с проектно предложение за системен проект и формуляр за административен договор. Ако към момента на стартиране на процедура визираните формуляри не бъдат утвърдени остава неясно с какъв акт и чрез кой механизъм УО следва да извърши промените в цитираните документи, ако от първоначално обявените от УО и впоследствие утвърдените такива има съществени разлики/несъответствия.

Отговор: Съгласно чл. 8, ал. 4 от ПЗР на ЗУСЕСИФ, образците по чл. 28, ал. 2 се утвърждават в едномесечен срок от влизане в сила на закона.

Въпрос: Съгласно чл. 36, ал.2 от закона при одобрен оценителен доклад кандидатите от списъка по чл.35, т.1 и чл.35, т.2 се поканват да представят в десетдневен срок доказателства, че отговарят на изискванията за бенефициент. В закона няма дадена

легална дефиниция за „изисквания за бенефициент“, дали в случая следва да се приемат за меродавни поставените в поканата за кандидатстване и в стартиране на процедурата за подбор изисквания, или в случая законодателят е имал в предвид друга дефиниция и понятие, неописано в закона.

Отговор: *Понятието „изисквания за бенефициент“ не изисква създаване на легална дефиниция съгласно правилата за изготвяне на нормативни актове (ЗНА и Указа). Всеки УО, ръководейки се от определението за бенефициент в регламента следва да определи за конкретната процедура изискванията, на които трябва да отговаря кандидата за да получи безвъзмездна финансова помощ, при съобразяване с изискванията на съответната програма, на закона и на заложените изисквания в насоките за кандидатстване.*

Въпрос: В чл. 39, ал.1 е разписано, че административният договор, включително одобреният с него проект може да бъде изменян и/или допълван по инициатива на УО или по искане на бенефициента, остава неясно дали актът, с който този договор и одобрения с него проект бъде изменен/ допълван, подлежи на самостоятелно оспорване по реда на чл.27, ал.1 от закона.

Отговор: *Административният режим на регулация на процесите установен в ЗУСЕСИФ, като и по аргумент на чл. 27, ал. 1 съгласно който административният договор се оспорва по реда на оспорване на индивидуален административен акт, то логично се обосновава извода, че последващите изменения също ще подлежат на съдебен контрол. Следва да се има предвид, че с оглед на разграничението в закона по отношение на инициативата на страните за изменение на договора или проекта, при изменение по инициатива на бенефициента не би могло да се установи правен интерес от оспорване. При обратната хипотеза – когато инициативата е на УО, законът дифинитивно посочва случаите, когато може да инициира изменение.*

Въпрос: В случай че сключването на ДБФП е последният етап от завареното административно „производство“ по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, което производство има сложен фактически състав, то тогава правилно ли е разбирането ни, че такъв трябва да се сключи по досегашния ред на ПМС № 107/2014 г.

Отговор: *Производството по предоставяне на БФП завършва със сключването на ДБФП. В случай, че административното производство е стартирало преди влизането на закона в сила, то се довършва, така както се предвижда в §10, ал. 1 от ПЗР на ЗУСЕСИФ.*

Въпрос: В случай че се сключи „заварен“ ДБФП по досегашния ред, как трябва да се извършва изменението на такъв договор – чрез сключването на допълнително споразумение при спазване на ПМС № 107/2014 г. и Закона за задълженията и договорите или по реда и на основанията по чл. 39, съответно чл. 47 от ЗУСЕСИФ?

Отговор: *Член 39 и 47 от ЗУСЕСИФ са ясни и не предполагат тълкуване. Посочените основания за изменение са приложими към сключен административен договор при условията и по реда на закона. В случай, че ДБФП е сключен по реда на*

постановлението, изменението се извършва в съответствие с чл. 5, ал. 8-10 от ПМС № 107/2014 г.

Въпрос: Молим за указания какво се разбира под „стратегически документ“ в чл. 39, ал. 1 и чл. 47, ал. 2.

Отговор: *Необходимостта от извеждане на легални определения на определени понятия в нормативен акт се преценява съгласно изискванията на ЗНА и Указа по прилагането му от вносителя на акта, съответно от органа, който го приема. ЦКЗ не създава легални дефиниции на определени понятия от закона. В тази връзка могат само да се изброят примери за стратегически документи, без да се ограничава разбирането само до тях, такива са Споразумението за партньорство, програма за финансиране от ЕСИФ, одобрена от ЕК и др.*

Въпрос: Правилно ли е разбирането ни, че по мотивирано искане на бенефициента могат да бъдат изменяни и допълвани не клаузи на административния договор, а само одобрения с него проект – приложение към договора, с оглед направеното разграничение в чл. 39, ал. 1 и чл. 39, ал. 2.

Отговор: *Абсолютно безспорно е и правната логика налага извода, че при промени в проекта, които се отнасят до някои от реквизитите в административния договор, то в договора също трябва да бъде отразена промяната. Не е възможно в правна норма да бъдат описани всички действия, които един административен орган следва да съобрази в изпълнение на правомощията си.*

Въпрос: Предвид обсъжданията на срещата, проведена на 15 януари 2016 г., правилно ли разбираме, че производството по изготвяне на насоки за кандидатстване приключва с утвърждаването и публикуването на насоките за кандидатстване (едновременно с обявата за откриване на процедурата), а производството по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ започва от същия момент и с постановяването на същия акт – утвърждаването и публикуването на обявата, ведно с насоките за кандидатстване.

Отговор: *ЗУСЕСИФ има за цел да уреди спецификите и отклоненията от АПК по отношение на отделните административни производства. Неуредените въпроси и общите положения заложили в АПК по отношение на административните производства са абсолютно приложими и към производствата по ЗУСЕСИФ.*

В тази връзка въпросът е по скоро свързан с прилагането на АПК, а не на ЗУСЕСИФ. Съгласно разпоредбите на АПК всяко едно административно производство завършва с издаване на съответния административен акт (ИАА, ОАА или НАА), в конкретния случай със заповедта за утвърждаване на насоките за кандидатстване. Съобщаването по смисъла на чл. 72 от АПК не е част от производството по издаване на административния акт. Правното значение на съобщаването по чл. 72 е във връзка със срочността и допустимостта на оспорването. От друга страна, производствата по предоставяне на БФП, са индивидуални административни производства по отношение на всеки един от участващите кандидати, които завършват с различен правен резултат. В тази връзка разсъжденията на УО по поставеният въпрос са смущаващи като се счита, че „производството по

предоставяне на безвъзмездна финансова помощ започва от същия момент и с постановяването на същия акт – утвърждаването и публикуването на обявата, ведно с насоките за кандидатстване“. *Датата на започване на адм. производство по издаване на ИАА се определя съгласно правилата на чл. 25 от АПК, който разграничава три различни хипотези. Именно за избягване на разнопосочно тълкуване и прилагане, чл. 30 на ЗУСЕСИФ ясно определя началният момент на производството по предоставяне на БФП – това е публикуването на обявата за откриване на конкретната процедура, към която се прилагат вече утвърдените, от УО с административен акт, насоки.*

Въпрос: В случай че Вашето становище е, че производството по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ започва с публикуването на обявата и насоките за кандидатстване, то тогава длъжни ли са УО да изменят публикуваните към датата на влизане в сила насоки за кандидатстване обяви и насоки, за да ги приспособят спрямо ЗУСЕСИФ или производствата могат да приключат по досегашния ред, на основание параграф 10, ал. 1 от ПЗР на ЗУСЕСИФ.

Отговор: *Производството по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ започва с публикуването на обявата за откриване на процедура чрез подбор по силата на разпоредбата на чл. 30, ал. 1 от ЗУСЕСИФ, която е пределно ясна и недвусмислена а не е становище на ЦКЗ. В тази връзка, ако УО стартира производства за предоставяне на БФП след влизане на закона в сила, за които производства са приложими насоки за кандидатстване, които са утвърдени от УО преди влизането на закона в сила, то УО има законово предоставена възможност (чл. 26, а. 7, т. 1 от ЗУСЕСИФ) , да измени насоките, ако е необходимо, за привеждането им в съответствие с новите изисквания към производствата по предоставяне на БФП.*

Въпрос: Правилно ли е разбирането ни, че страна по административният договор трябва да е администрацията, в чиято структура е дирекцията, определена за управляващ орган на програма, а не самата дирекция, имайки предвид че дирекцията не е самостоятелно юридическо лице и не разполага със собствен бюджет, с който да извършва плащания по договора?

Отговор: *Административният договор не е гражданскоправен договор. Въпросът администрацията или дирекцията, която е УО да е страна по административният договор не би могъл изобщо да се обсъжда с оглед основните правила и изисквания в административното право и процес. В допълнение легалната дефиниция дадена в ЗУСЕСИФ, ясно определя страните на договора за предоставяне на БФП (§1 ,т.1от ДР на ЗУСЕСИФ)“Административен договор” е изрично волеизявление на ръководителя на управляващия орган за предоставяне на финансова подкрепа със средства от ЕСИФ, по силата на което и със съгласието на бенефициента се създават за бенефициента права и задължения по изпълнението на одобрения проект. Административният договор се оформя в писмено споразумение между ръководителя на управляващия орган и бенефициента, заместващо издаването на административен акт.*

Въпрос: Разпоредбата на чл. 25, ал. 2 поставя няколко въпроса:

Следва ли да се приеме, че обстоятелствата, които се визират в разпоредбата, са тези, посочени в действащия към 26.12.2015 г. Закон за обществените поръчки (ЗОП) и дали

при следващи промени в Закона за обществените поръчки управляващите органи ще трябва да прилага ЗОП в сила към 26.12.2015 г. или новите разпоредби на новия ЗОП?

Отговор: *Приложими ще са актуално действащи разпоредби на Закона за обществените поръчки. Именно поради обстоятелството, че се очаква приемането на нов ЗОП, в ЗУСЕСИФ препратката не е към конкретна разпоредба.*

Въпрос: Разпоредбата на чл. 47, ал. 2 от ЗОП предвижда обстоятелства за отстраняване, на които възложителят има правото, но не и задължението да се позове. Когато възложителят се позовава на такова обстоятелство, той е длъжен да посочи обстоятелството в обявлението за обществена поръчка, а при процедури на договаряне без обявление - в поканата за участие. Молим за указания нужно ли е и, ако да, в кой документ управляващите органи трябва да посочат обстоятелствата по чл. 47, ал. 2 от ЗОП, на които да се позоват като основание за отстраняване на кандидат от участие в процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Отговор: *Изискванията, на които следва да отговарят кандидатите за безвъзмездна финансова помощ и които ще бъдат основание за отстраняване следва да бъдат посочени в насоките за кандидатстване.*

Въпрос: Как следва да постъпи управляващият орган, ако установи, че обстоятелства за отстраняване за участие са налице спрямо кандидат в процедура за подбор и съответно, в процедура на директно предоставяне на БФП? Какъв акт за отстраняване на кандидата се издава в този случай и на кое правно основание?

Отговор: *Административният акт сам по себе си не е за отстраняване на кандидата, а правната последица от него ще е такава. Законът предоставя две възможности: ръководителят на УО прекратява производството по отношение на него на основание чл. 34, ал. 4, т. 2 (с административен акт), в случай че е подадено възражение от страна на кандидата срещу предложението на комисията за отхвърлянето му на етап административно съответствие и допустимост.*

Въпрос: Когато кандидати по процедура за подбор на проекти са общини или изпълнителни агенции, по отношение на кои лица следва да се прилагат изискванията по чл. 47, ал. 1, т. 1 и ал. 2, т. 2, 4 и 5 от ЗОП – кметът на общината, изпълнителният директор на изпълнителната агенция ли?

Отговор: *Изискванията са приложими към участниците в процедура, при която се провежда подбор на проектни предложения. Изброените примери вероятно се отнасят до процедури чрез директно предоставяне на конкретен бенефициент.*

Въпрос: От кога започва да тече срокът от една седмица за подаване на писмени възражения и предложения на заинтересованите лица по проекта на насоки за кандидатстване, посочен в чл. 26, ал. 4 от ЗУСЕСИФ? Отговорът на този въпрос е важен във връзка с чл. 69, ал. 2 от АПК, съгласно който административният орган осигурява на заинтересованите лица възможност да осъществят правото си на участие в разумен срок, определен от административния орган, който не може да бъде по-кратък от един месец от деня на уведомяването по чл. 66.

Отговор: Въпросът е неясен. Срокът по ал. 4 на чл. 26 се определя от УО, императивно е изискването за неговото минимално определяне – не може да бъде кратък от една седмица. Съгласно последното изречение на ал. 4 за неуредените въпроси в ЗУСЕСИФ въпроси, свързани с общественото обсъждане се прилага глава пета, раздел II на АПК. Следователно определеният от УО срок започва да тече от деня на уведомяването по чл. 66 от АПК.

Въпрос: Правилно ли е разбирането ни, че насоките за кандидатстване по процедури за подбор на проекти трябва да се изготвят и издават като общи административни актове. правилно ли е разбирането ни, че насоките за кандидатстване при процедури чрез директно предоставяне трябва да се изготвят и издават като индивидуални административни актове.

Отговор: Производството по утвърждаване на насоки за кандидатстване е регламентирано в чл. 26 от закона. В разпоредбата се определят както общоприложими така и специфични изисквания в зависимост от това дали насоките се издават за процедура, при която се провежда подбор или за процедура директно насочена към конкретен бенефициент.

Към настоящият момент съдебната практика е противоречива по отношение определянето вида на акта, с който ръководителят на УО утвърждава Насоките за кандидатстване. Така зададеният въпрос е неясен, тъй като вида на акта е от значение за начина на неговото съобщаване и узнаване и съответно какъв е срокът за оспорване на акта. Поради това в закона съобщаването на Насоките, от който момент започва да тече срокът за тяхното съдебно оспорване, е решен в зависимост от това, дали се издават за процедура, при която се провежда подбор на проектни предложения, или за процедура, предварително и директно насочена към конкретен бенефициент. В първия случай Насоките се публикуват за обществено обсъждане и след тяхното утвърждаване се съобщават чрез публикуване на интернет страницата на програмата и в ИСУН, от който момент тече срок за тяхното оспорване като общ административен акт (чл. 72 и чл. 179 от АПК), а във втория случай – чрез изпращане на конкретния бенефициент, като той може да ги обжалва в предвидения за индивидуалния административен акт 14-дневният срок, но считано от получаването им (чл. 61 и 149 от АПК). Така аконът „спестява“ евентуални бъдещи затруднения за административната и съдебната практика при определянето вида на акта, като унифицира срока за съдебното оспорване на Насоките, независимо дали те по правна природа са общ или индивидуален административен акт: Съгласно чл. 27, ал. 2, изречение второ, и Насоките, които се издават за процедура чрез подбор на проектни предложения, ще се оспорват в 14-дневния срок, предвиден за оспорването на индивидуалния административен акт.

Въпрос: Считаме, че би било полезно да получим указания по прилагането на чл. 34, ал. 2, с цел да се спазва принципа за равнопоставеност на кандидатите. Имат ли, например, УО правото да приемат допълнително представени от кандидатите документи, които са издадени след изтичането на срока за подаване на проектни предложения по процедурата или не?

Отговор: *Въпросът няма отношение към прилагането на разпоредбата. Единственото ограничение по отношение на отстраняването на нередовностите е, че това не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение.*

Въпрос: Чл. 36, ал. 1, т. 2 и т. 3 – молим за указания или за примери какво трябва да се разбира под „отстраними нарушения“ и под „съществени нарушения“.

Отговор: *Наличието на конкретни обстоятелствата, които са от значение за определяне на характера на нарушението и съответно прилагане на разпоредбата по т. 3 или 4 се преценяват с оглед на конкретния случай.*

Въпрос: Какъв окончателен акт трябва да издаде ръководителя на УО, когато по процедурата за подбор на проекти е постъпило едно проектно предложение, което на основание чл. 34, ал. 1 не е допуснато до техническа и финансова оценка – ако са постъпили и, съответно, ако не са постъпили възражения? В този случай изготвя ли се или не оценителен доклад или процедурата приключва с изготвянето на списъка с недопуснатото предложение по чл. 34, ал. 1?

Отговор: *И в двата случая управляващият орган следва да издаде административен акт, но на различни правни основания. В случай, че проектното предложение е отхвърлено на етап административно съответствие и допустимост и няма постъпило възражение, основание за издаване на акта е чл. 38, т. 1 от закона. В случай, че има постъпило възражение, ръководителят на УО предприема съответните действия съгласно чл. 34, ал. 4, т.1 или 2, като връща проектното предложение за техническа и финансова оценка или прекратява с решение производството по отношение на кандидата.*

Въпрос: Молим за указания как трябва да прилагаме чл. 39, ал. 2 от закона. Трябва ли управляващите органи да извършват преценка дали искането е или не е мотивирано; как и къде се обективират заключенията от тази преценка; длъжни ли са УО да се съгласят с мотивираното искане или поради факта, че административният договор по дефиниция изисква съгласие на двете страни, УО имат правото да отхвърлят искането; подлежи ли отхвърленото искане на обжалване и ако подлежи, по какъв ред се извършва обжалването?

Отговор: *Въпросът е от самостоятелната компетентност на УО по отношение на преценката за мотивираност на искането на бенефициента за изменение на договора. В този случай УО може за отхвърли искането на бенефициента за изменение на проекта. В случай, че бъде допуснато оспорването на отказа на УО за изменение на проекта от съда, то оспорването ще се извършва по реда на АПК.*

Въпрос: Какво се разбира под „тежки последици за обществения интерес“ (чл. 39, ал. 5 и чл. 48, ал. 3 от ЗУСЕСИФ).

Отговор: *Прилагането на разпоредбите на чл. 39, ал. 5 и чл. 48, ал. 3 от закона се преценява с оглед на конкретните обстоятелства за всеки отделен случай.*

Въпрос: С какъв акт се извършва едностранното прекратяване на административния договор? С какъв акт се прекратява едностранно административен договор, на основание чл. 39, ал. 4 и 5 от ЗУСЕСИФ? Какви са последиците от едностранното прекратяване на административен договор по реда на чл. 39, ал. 3, как трябва да бъдат уредени отношенията между страните, ще разполага ли УО с правото да иска възстановяване на изплатените от него средства по административния договор и по какъв ред?

Отговор: *Разпоредбите в закона предвиждащи едностранното прекратяване на административния договор категорично предполагат издаване на административен акт.*

Въпрос: Правилно ли е разбирането ни, че административният договор се изменя и допълва с допълнително споразумение, подписано от двете страни. Подлежи ли допълнителното споразумение на обжалване и ако подлежи, по какъв ред се обжалва.

Отговор: *Наименованието на формата, в която се обективира съгласието на страните за изменение на административния договор няма правно значение. Необходимо е да са налице законовите предпоставки за изменение на договора и правните последици, които настъпват за страните*

Въпрос: Съгласно чл. 149, ал. 1 от АПК, административните актове могат да се оспорят в 14-дневен срок от съобщаването им. Административният договор се оспорва по реда на оспорване на индивидуалните административни актове (чл. 27, ал. 1). Това означава ли, че УО трябва под някаква форма да съобщи на бенефициента, че е сключил административен договор, за да може да започне да тече срокът по чл. 149, ал. 1 от АПК.

Отговор: *Въпросът е неясен. Бенефициентът е страна по административния договор. Предполага се, че с полагането на подписа върху договора, бенефициентът вече знае, че го е сключил.*

Въпрос: За нас не е достатъчно ясно как трябва да бъде прилаган чл. 27, ал. 1. По тази причина, бихме искали да попитаме какви биха били основанията за оспорване на административен договор и при какви условия би могло да се приеме, че бенефициентът има правен интерес от оспорването?

Отговор: *Правният интерес от оспорването се преценява от съответния компетентен съд. Следва да се има предвид, че в административното съдопроизводство, прокурорът има правото на протест.*

Въпрос: Във връзка със срещата на 15.01.2016 г., моля да потвърдите първоначалното си становище, че съдържанието на административния договор е уредено в чл. 37, ал. 3 и поради факта, че по същество административният договор не е административен акт, в съдържанието му не влизат реквизитите на административните актове, посочени в АПК.

Отговор: *Законът предвижда утвърждаване на образец на административен договор.*

Въпрос: В случай на прекратяване на договора по "мотивирано искане на бенефициента" (съгласно чл. 39, ал.2) въз основа на какви процедури/критерии Управляващият орган ще вземе решение дали искането е достатъчно "мотивирано" и дали трябва да поиска възстановяване на всички или част от средствата, които до този момент са били изплатени на бенефициента (поради неизпълнение на заложените цели и индикатори на проекта).

Отговор: *Цитираната разпоредба не третира прекратяване на договор по мотивирано искане на бенефициента. Алинея 3 на същия член не предвижда едностранно прекратяване при поискана от бенефициента промяна на проекта по ал. 2.*

Въпрос: В чл. 24, ал. 1 от Закона е посочено: „Безвъзмездната финансова помощ се предоставя от ръководителя на управляващия орган с административен договор“. Следва да се има предвид, че още преди влизането в сила на ЗУСЕСИФ и квалифицирането на законодателно ниво на договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ като административни договори, Върховният административен съд се е произнасял по въпроса в практиката си (вж. Определение № 5615 от 18.05.2015 г. по адм.дело № 1150/2015 г. на ВАС), приемайки, че същите имат характера на административни договори. На същото мнение е преобладаващата част от доктрината по въпроса (вж. Янкулова, С., *Договорът за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз – форма на упражняване на държавната власт и правото на защита*, Адвокатски преглед, 1/2015).

Сегашният ред на сключване на договор за БФП и неговата форма противоречат ли на закона?

Отговор: *Факта за пробив в съдебната практика по отношение определянето на характера на правоотношенията при предоставянето на БФП и определянето на правната природа на самият договор за предоставянето ѝ не създава предпоставка за унифициране на съдебната практика, ако не съществува категорично законодателно решение в тази посока. В тази връзка доктрината следва да бъде предпоставка за уреждане на института на административния договор в позитивното право, за бъде постигнато еднозначно разбиране. И към настоящият момент много от делата образувани пред административните съдилища се прекратяват поради факта, че ДБФП се разглежда като гражданскоправен договор.*

До привеждане в съответствие със закона при сключването на договорът се прилагат реда и условията съгласно ПМС №107/2014 г. доколкото не противоречат на закона. Постановление № 107/2014 г. и към настоящият момент не определя конкретна форма на ДБФП, което не установява противоречие със закона. Като

резултат от проведено административно производство и като институт на административното право, в закона подробно и изчерпателно се определят задължителни реквизити на този тип договор, както и приложенията, неразделна част от него.

Въпрос: В чл. 25, ал. 2от Закона е посочено, че в производствата по ал. 1, т. 1 (предоставяне на БФП чрез подбор на проектни предложения, включително интегрирани проектни предложения и на проектни предложения въз основа на одобрени стратегии за ВОМР, както и на големи проекти по смисъла на чл. 100 от Регламент № 1303/2013) не може да участват и БФП не се предоставяна лица, за които са налице обстоятелства за отстраняване от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно ЗОП или които не са изпълнили разпореждане на Европейската комисия за възстановяване на предоставената им неправомерна или несъвместима държавна помощ.

Как се проверява дали за конкретния участник са налице такива обстоятелства?

Отговор: *Проверката се извършва въз основа на съответните изискани от кандидата доказателства или декларации. По отношение на препратката към ЗОП понастоящем уредбата е в чл. 47 и 48.*

Въпрос: Съгласно чл. 27, ал. 4 от Закона, решението за прекратяване на производството по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ при неоснователно възражение срещу включване на проектното предложение в списъка на проектните предложения, които не се допускат до техническа и финансова оценка, може да се оспорва в едноседмичен срок от съобщаването му. Съгласно третото изречение на посочената норма, жалбата не спира провеждането на процедурата. Въпреки това, окончателното произнасяне във връзка с подадената жалба може да отнеме няколко месеца.

Трябва ли оценителната комисия да извърши класирането на проектните предложения, без да изчака окончателното решение по спора и как следва да се процедира, в случай че се налага проектното предложение да бъде върнато за оценка на етап техническа и финансова оценка на етап, когато класирането е завършено?

Отговор: *Законът категорично определя, че жалбата не спира провеждането на процедурата(вж. чл. 2, ал. 4, посл. изречение). Срокът за произнасяне от съда при това оспорване е 20 дена, което е максимално обективна предпоставка проектното предложение да бъде върнато в оценителния процес преди да е завършила оценката.*

Въпрос: В чл. 29, ал.1 от ЗУСЕСИФ се предвижда „оценяване на всяко проектно предложение“, като съгласно досегашната подзаконова нормативна уредба по-конкретно чл.19 от ПМС 107/2014 гласеше: „Всички подадени в срок проектни предложения се оценяват в съответствие с критериите, посочени в насоките за кандидатстване“. Посочената промяна в нормативните документи поставя въпроса за тълкуване на ЗУСЕСИФ, доколко същият предвижда и оценяване на проектни предложения, подадени извън срок или оттеглени проектни предложения.

Отговор: Вероятно въпросът се отнася до чл. 29, ал. 2, т. 1 от ЗУСЕСИФ. Цитираната разпоредба не предполага тълкуване. По аргумент на чл. 32 и 33 на оценка и класиране подлежат проектни предложения, за които е подаден формуляр за кандидатстване в срока, посочен в обявата. В допълнение основание за прекратяване на процедурата е липсата на постъпили в срок проектни предложения или всички са оттеглени (чл. 36, ал. 3, т. 2). В този смисъл, категоричен е изводът, че посоченият в обявата срок е преклузивен по отношение правото на участие в оценка и класиране.

Въпрос: Новоприетия ЗУСЕСИФ предвижда уредба за изпращане на уведомления до кандидатите единствено при установена липса на документи и/или друга нередовност (чл. 36 ал.2) при извършване на оценка на етап административно съответствие и допустимост. Законът не съдържа уредба, подобна на тази, налична в чл.20 и чл.21, ал.4 от ПМС 107/2014, които предвиждат съответно възможност повторно да бъдат изисквани документи при липса и/или несъответствие с критериите за административно съответствие и допустимост и възможност да бъдат изисквани документи/разяснения и на етап „Техническа и финансова оценка“. Липсва законово регламентирана възможност и за изискване на допълнителни разяснения при извършване на проверката по чл.36, ал.2 от ЗУСЕСИФ, доколкото кандидатите отговарят на условията за бенефициент, която от своя страна се извършва преди сключване на договор. С оглед обективна процедурна необходимост от регламентиране на възможност подобна възможност е необходимо тълкуване, доколкото регламентирането на подобни правомощия във вътрешно нормативни актове, позволяващи изискване на документи/разяснения от страна на управляващите органи ще противоречи на уредбата, залегнала в ЗУСЕСИФ и не следва ли тя да е идентично регламентирана във нормативните документи на всички управляващи органи?

Отговор: Разпоредбата, актуално е в чл. 34, ал 2 от закона. Във въпроса не става ясно какво се има предвид под вътрешни нормативни документи на УО. Приложимите нормативни актове към обществените отношения свързани с управление на средствата от ЕСИФ са ЗУСЕСИФ, актовете по неговото прилагане, както и АПК – субсидиарно.

В тази връзка в хода на едно административно производство, УО следва да се придържа към изискванията на приложимите нормативни актове. Действията на УО в условията на дискреция също се уреждат от законови норми.

Въпрос: В допълнение на предишния въпрос, съгласно чл. 38, т. 3 разглеждащ документите, изисквани преди сключване на договор на основание чл. 36, ал. 2 и предвид двуседмичния срок по чл. 37, ал. 1 – еднократно ли ще могат да се искат документи или по преценка на УО ще могат да се искат и допълнителни документи, стига да не се излезе извън срока по чл. 37, ал. 1? В този случай втория срок би бил изключително кратък и крие риск част от кандидатите да нямат готовност да представят толкова бързо изискваните документи (в рамките на срока по чл. 37, ал. 1),

като впоследствие единствено поради това и на основание чл. 38, т. 3 ще им бъде издадено решение за отказ.

Отговор: *Определеният в чл. 37, ал. 1 от закона двуседмичен срок е изискване към управляващият орган да сключи административни договори за одобрените проекти. Срокът започва да тече или от одобряването на доклада, или от представянето на всички доказателства. В този случай не би следвало да съществуват пречки за спазване на срока от страна на УО, ако той посочи всички необходими документи, които трябва да представи бенефициента в 10 – дневният срок по чл. 36, ал. 2.*

Въпрос: За разлика от одобрените кандидати, за които производството по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ приключва съгласно чл. 37, ал.3 от ЗУСЕСИФ с подписването на административен договор и отхвърлените кандидати, за които същото производство завършва съгласно чл.38 от ЗУСЕСИФ с мотивирано решение за отказ, то законово не е регламентиран акт с който се приключва производството по отношение на проектните предложения, включени в резервния списък, приложение към оценителния доклад (чл. 35, т.2 от ЗУСЕСИФ) и реда за уведомяването им за резултатите от оценката. Посоченото изисква следното уточнение с акт ли се одобрява доклада на оценителната комисия по чл.36 от ЗУСЕСИФ или с действие в производството по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, което не подлежи на самостоятелно оспорване съгласно чл.27, ал.4 от закона. В случай, че не е акт следва последващ въпрос, а именно: как се реализира правото на защита на кандидатите от резервния списък, които не са поканени да сключат административен договор.

Отговор: *Решението за одобряване на оценителния доклад не е окончателният административен акт (административен договор), с който приключва административното производство по отношение на одобрените и отхвърлените за финансиране проектни предложения по аргумент на чл. 37, ал. 3, съответно чл. 45, ал. 2, чл. 38.*

Въпрос: Посоченото в чл. 39. (4) и чл.48 (2) от ЗУСЕСИФ изискване за сключване на договорите с изпълнителите до 12 месеца от плануваната дата на практика обезсмисля духа на нормата, а именно да се постигне навременно изпълнение на договорите, тъй като бенефициерите има т свобода да планират дата за сключване на договор в края на срока им за изпълнение. С оглед изложеното и невъзможността да бъде намален предлагаме при последващо изменение на ЗУСЕСИФ посочения срок да бъде или намален или неговото той да стартира със самото подписване на административния договор.

Отговор: *Не са налице основания за изменение на разпоредбата. Същата е съобразена с практиката на управляващите органи и е оптимално решение за своевременното и ефективно изпълнение на проектите.*

Въпрос: В продължение на предишния въпрос и разглеждайки чл.28, ал.2, който гласи, че срокът от 12 месеца за сключване на договор с изпълнител спира да тече в случаите определени с акта по чл. 28, ал. 1, т. 1., който още не е приет, възниква неяснота в кои случаи спира да тече посоченият срок, което възпрепятства имплементирането на такива случаи в условията за изпълнение.

Отговор: *Цитираната разпоредба е в чл. 39, ал. 4. ПМС № 107/2014 г. е акта по прилагане на закона, предвиден в чл. 28, ал. 1, т. 1, който следва да бъде приведен в съответствие със закона, включително и по отношение на изискването за определяне на случаите, при които срокът за сключване на договор с изпълнител спира да тече.*

Въпрос: В контекста на чл. 34, ал. 1 от ЗУСЕСИФ и предвид публикувана не списъка на недопуснатите до техническа и финансова оценка на Интернет страницата на съответната програма, счита ли се за изпълнение изискванията на чл. 61 от АПК уведомяване на недопуснатите кандидати само чрез изпращане на съобщение за недопускане на посочена от кандидата електронна поща или трябва да се използва и друг начин за уведомяване (напр. факс, писмо с обратна разписка, потвърждение за получаване на съобщението по електронен път), за да се приеме, че уведомяването е валидно.

Отговор: *Въпросът не е свързан с прилагането на ЗУСЕСИФ, а с прилагането на разпоредба на АПК.*

Въпрос: Когато кандидатът е възразил извън посочения срок в чл. 34, ал. 3 следва ли само въз основа на просрочията да се приложи чл. 34, ал. 4, т. 2 от закона, т.е. да се прекрати производството по отношение на кандидата? Посочения въпрос засяга и чл. 34, ал. 4 от ЗУСЕСИФ, който изисква ръководителя на УО да се произнесе по основателността на възражението, каквото произнасяне не би било налице, ако органа се произнесе, че възражението е недопустимо, като подадено извън срок.

Отговор: *В случай, че кандидата не се е възползвал от правото на възражение пред ръководителя на УО по реда на чл. 34, ал. 3 или е подал възражението след изтичане на едномесечния срок, оценителната комисия следва да го включи в списъка по чл. 35, т. 3, което е основание за издаване на акта за отказ от предоставяне на БФП на основание чл. 38, т. 1*

Въпрос: Следва ли кандидат, спрямо когото е прекратено производство по разглеждане на възражение, съгласно чл. 34, ал. 4, т. 2 от ЗУСЕСИФ (което видно от чл. 27, ал. 4 се обективира с решение) да бъде включен впоследствие и в списъка по чл. 35, т. 3 от ЗУСЕСИФ и по отношение на същия да се издава и второ решение – вече на основание чл. 38, т. 1.

Отговор: *Кандидат, спрямо когото е прекратено производството на основание чл. 34, ал. 4, т. 2 от закона не може да бъде включен, съответно проектното предложение, с което участва, в списъка по чл. 35, т. 3.*

Въпрос: Налице е хипотеза, при която е възможно спиране на финансирането на част от дадена оперативната програма, което обаче не засяга конкретната процедура за предоставяне на БФП, която е стартирала, при което възниква въпрос за тълкуване не чл. 36, ал.3, т.3 с цел уточняване трябва ли процедурата да бъде спряна на посоченото правно основание?

Отговор: *Процедурата се прекратява, когато е налице и частично спиране на финансирането, предвидено за конкретната обявена процедура по програмата.*

Въпрос: Следва да се уточни с какъв акта следва да се прекрати административния договор в хипотезите на чл. 39, ал. 3 – 5, доколкото няма изрична уредба вероятно следва да с акт за прекратяване издаден при спазване на АПК.

Отговор: *Безспорно акта за едностранно прекратяване на административния договор, по своята правна природа е административен акт с белезите на индивидуален административен акт.*

Въпрос: Съгласно чл.25, ал.1 от ПМС 107/2014 срокът за уведомяване на одобрените кандидати и поканването им за сключване на договор е до 10 работни дни от издаване на решението за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. В ЗУСЕСИФ не е регламентирано в какъв срок от одобряване на оценителния доклад се изпращат покани на предложените за финансиране кандидати. Какъв срок за уведомяване следва да бъде предвиден във Вътрешните правила, който да съответства на уредбата за прилагане на Закона и да е съобразен с обстоятелството, че административният договор следва да бъде сключен в двуседмичен срок от одобряване на доклада на комисията, а срокът за представяне на доказателства от кандидатите, че отговарят на изискването за бенефициент е 10 дни?

Отговор: *Срокът при необходимост ще бъде установен в акта по чл. 28, ал. 1.*

Въпрос: Съгласно чл.38 от ЗУСЕСИФ срокът за издаване на мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна помощ е 10 дни. Не е регламентиран срок, в който УО следва да уведоми кандидатите за издаденото решение. Какъв срок следва да бъде заложен във Вътрешните правила, при положение че не е ясно какво ще предвижда нормативната уредба по прилагане на Закона?

Отговор: *Въпросът ще е предмет на уредба в акта по чл. 28, ал. 1 от закона.*

Въпрос: В Закона не е уредена и възможността относно предоставяне на разяснения до кандидатите във връзка с извършената оценка на подаденото от тях проектно предложение. Въпросът може да бъде решен, като във Вътрешните правила предвидим, че в срок до 10 работни дни от получаване на решението кандидатът може да поиска

допълнителни разяснения относно основанията за класирането му, както е уредено в ПМС 107/2014 към момента. При това положение не сме наясно дали това не би противоречало на бъдеща уредба по прилагането на Закона.

Отговор: *В административното производство, каквото безспорно е това по предоставяне на БФП, УО издават индивидуални административни актове в предвидените от закона случаи и подписват административен договор при решение за предоставяне на БФП. Изискването към издаваните административни актове е те да бъдат мотивирани (пример чл. 38 от закона).*

Въпрос: Съгласно чл. 29. (1) от 107/2014 на МС от 10.05.2014 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и Европейския фонд за морско дело и рибарство за периода 2014 – 2020 г., Управляващите органи могат да предоставят безвъзмездна финансова помощ на конкретни бенефициенти - публични организации/звена, за разходи с цел обезпечаване надеждностите им по програмиране, наблюдение, управление, контрол, координация, сертифициране, както и дейности по одит и оценка на усвоените средства от определените средства за техническа помощ, финансирани чрез Европейския социален фонд, Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд на Европейския съюз за програмен период 2014 - 2020 г. чрез бюджетни линии. ЗУСЕСИФ, чл.43, ал.4 предвижда безвъзмездна финансова помощ да се предоставя чрез бюджетна линия на конкретен бенефициент от администрация на изпълнителната власт за финансиране на осъществявани от него дейности по управление на средствата от ЕСИФ в рамките на определените в съответната програма средства за техническа помощ.

Следва ли, че обхватът на предоставяната БФП чрез бюджетна линия е ограничен само до дейности по управление на средствата от ЕСИФ и не включва дейности по програмиране, наблюдение, контрол, координация, сертифициране, както и дейности по одит и оценка.

Отговор: *Дейностите по управление на средствата от ЕСИФ по смисъла на чл. 43, ал. 4 включват всяка една от изброените дейности по аргумент на чл. 2,3 и 9.*

V. Определяне на изпълнител от бенефициенти на БФП

Въпрос: Може ли да се приеме, че ЗУСЕСИФ регламентира още едно производство – това за определяне на изпълнител от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ. В тази връзка бенефициентите по издадени заповеди/сключени договори за предоставяне на БФП в програмния период 2014 – 2020 год., които не са стартирали процедури за определяне на изпълнител, следва ли да прилагат разпоредбите на глава IV от ЗУСЕСИФ.

Отговор: *Специалният ред за определяне на изпълнител уреден в Глава четвърта от ЗУСЕСИФ не може да се разглежда за административно производство, поради липса на присъщи за административното производство елементи – в процедурата за избор на изпълнител не се пораждат административни правоотношения между страните. Условието и реда по тази глава от закона се прилага от бенефициенти, които не са*

административни органи по смисъла на АПК. Процедурата приключва с договор с избраният изпълнител, който по своята правна същност е облигационен.

Въпрос: Във връзка с горния въпрос и чл. 49, ал. 3, до приемането на акта по чл. 59, ал. 1, как следва да се възлагат дейностите по изпълнението и/или управлението на проекта на лица, които са в трудово или служебно правоотношение с бенефициента? Приложима ли е разпоредбата на чл. 12 от ПМС 119? Как следва да се процедира и кои са приложимите правила, в случаите, в които в периода на изпълнение на проекта се наложи промяна в лицата, на които са възложени дейности по изпълнение и/или управление на проекта?

На каква база ще се определя часовата ставка на служителите в държавната администрация? Могат ли да работят извън установеното работно време тези служители?

При изпълнението на издадена заповед за предоставяне на БФП преди влизането в сила на ЗУСЕСИФ, приложим ли е чл. 49, ал. 3?

Приложим ли е чл. 49, ал. 3 за заповед за предоставяне на БФП, издадена след влизането в сила на ЗУСЕСИФ, но при която оценката е приключила по реда на ПМС 107?

Отговор: *ЦКЗ ще предостави указание по прилагането на чл. 49, ал. 3 от ЗУСЕСИФ до всички управляващи органи.*

Въпрос: Допустимо ли е на пенсионери да бъдат възлагани функции по изпълнение и/или управление на проекти, финансирани по ЕСИФ?

Отговор: *Въпросът не е свързан с прилагане на разпоредби на ЗУСЕСИФ.*

Въпрос: Предвид изложените общи правила в Глава четвърта и реда за възлагане от бенефициенти, които не са възложители по смисъла на ЗОП, е налице празнота по какъв ред същите следва да извършат възлагането от момента на влизане в сила на закона до момента на издаване на подзаконов нормативен акт на МС съгласно чл. 54 от Закона.

Отговор: *§ 8, ал. 3 от ЗУСЕСИФ, предвижда заварената към момента на влизане на закона в сила нормативна уредба, уреждаща обществени отношения, предмет на закона да се прилага доколкото не му противоречи, до издаването на новите актове.*

Въпрос: Чл. 53, ал. 4 от ЗУСЕСИФ - Икономически най-изгодната оферта се определя съгласно критериите, посочени в публичната покана, които могат да бъдат: най-ниска цена; ниво на разходите, като се отчита разходната ефективност, включително разходите за целия жизнен цикъл; оптимално съотношение качество – цена. Тоест това означава ли, че критерий за оценка е „икономически най-изгодна оферта“ по смисъла на ЗОП, като в случая законодателят е посочил „показателите за оценка“, или е възможно критерий за оценка да бъде както „най-ниска цена“, така и „икономически най-изгодна оферта“, при посочените в чл.53, ал.4 „показатели“.

Отговор: *Критериите за оценка са определени в съответствие с законопроекта на ЗОП, който предстои да бъде приет от НС.*

Въпрос: *Налагането на изисквания при размер на БФП по малък от праговете посочени в чл.50, ал.2 от ЗУСЕСИФ, като например изискване на 3 оферти, необходимост от обосновка или обявление.*

Отговор: *Въпросът е неясен. ЗУСЕСИФ не предвижда подобно изискване за събиране на три оферти. Чл. 50, ал. 3 определя задължение към бенефициентите за прилагане на процедура за избор с публична покана и под 50 на сто БФП за проекта, само в случаите когато УО изрично постави това условие към бенефициента.*

VI. Допустимост на разходите, плащания, верифициране и сертифициране на разходи

Въпрос: *Необходимо е тълкуване на чл. 57, ал. 2 от закона, „Не са допустими разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него.“ Означава ли посочената разпоредба, че не са допустими разходи за подготовка на проектни предложения при условие, че съгласно аналогичното изискване на чл. 65, пар. 6 от Регламент 1303/2013 г. „Не се избират за финансиране от европейските структурни и инвестиционни фондове операции, които са били физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на заявление за финансиране по програмата от страна на бенефициера до управляващия орган, независимо дали всички свързани плащания са направени от бенефициера или не“. Бихме искали да обърнем внимание, че разходите за консултантски услуги са от съществено значение при проектни предложения, което се характеризират с висока степен на сложност и с висока стойност.*

Отговор: *Тълкуването на чл. 57, ал. 2 от ЗУСЕСИФ във връзка с чл. 65, пар. 6 от Регламент №1303/2013 не предполага отговор на поставения въпрос в контекста, че законовата разпоредба не съответства на тази от регламента. Обръщаме внимание, че според чл. 2, т. 9 от регламента „операция“ може да означава проект, договор, действие или група проекти, т.е. „проекти и дейности“ съгласно закона е в рамките на „операции“ по смисъла на регламента.*

Въпрос: *Чл. 60, ал. 4от Закона гласи: „От дължимите към бенефициента плащания не може да се начислява, приспада или удържа такса или друга сума с равностоен ефект.“ Какъв вид такси се имат предвид? Какво се има предвид под „равностоен ефект“? По какъв начин тази разпоредба се съотнася с разпоредбите на чл. 75, гласящ:*

„Финансовата корекция се извършва от плащането, в което са включени засегнатите от нарушението разходи, или от следващото го по време междинно или окончателно плащане, а когато това е неприложимо - чрез упражняване на права по дадените от бенефициента обезпечения по чл. 61, ал. 2. Съдебното оспорване на решението, с което е определена финансовата корекция, не спира извършването на плащането.“

Отговор: *Разпоредбата е в съответствие с чл.132 от Регламент 1303/2013. Финансовата корекция няма характер на такса или сума с равностоен ефект.*

Въпрос: Чл. 62, ал. 3 от Закона: „Управляващият орган извършва верифициране на разходите въз основа на проверка на документите, представени към искането за плащане, и на проверки на място, когато това е приложимо“, както и относно определянето на разумен срок по чл. 63, ал. 2 за предоставяне на допълнителни разяснения и документи.

Какъв следва да бъде срока относно проверките на място и прекъсва ли той срока за проверка на искането за плащане? В кои разпоредби на ЗУСЕСИФ е третирано неверифицирането на разходи по входирани в УО искания за плащане в резултат от провеждането на проверки на място?

Отговор: *Проверките на място са в рамките на 90 - дневният срок за извършване на плащането към бенефициентите. Посоченият срок не се удължава с времето необходимо за проверка на място, а спира а тече само при изискване на допълнителни документи.*

Въпрос: Чл. 63, ал. 1 от Закона: „Управляващият орган може да изисква допълнително представяне на документи във връзка с искания за междинни и окончателни плащания, както и на разяснения от бенефициента, когато:

1. сума, включена в искането за плащане, не е дължима;
2. не са предоставени заверени фактури и/или счетоводни документи с еквивалентна доказателствена стойност, или други изискуеми документи, доказващи извършване на дейностите в съответствие с условията за допустимост по раздел I;
3. има съмнение за нередност, отнасяща се до съответните разходи;
4. представените документи за физическия и финансов напредък на проекта са некоректно попълнени или не съдържат цялата задължителна информация.“

Как се процедира в случай че не е представен изискуем документ, който не е описан в алинея 2 (например дадена изискуема декларация, която не е свързана с конкретен разход, а с искането за плащане като цяло или с друг документ, изискуем по силата на подзаконов нормативен акт, отнасящ се до искането за плащане като цяло)?

Отговор: *В случай, че описаните документи са необходими за извършване на плащането, то УО следва да ги третира и изисква като задължителни в подкрепа на искането за плащане. В този случай тези документи не попадат в хипотезата на чл. 63, ал. 1 за изискване на допълнителни документи.*

Въпрос: Чл. 64, ал. 1 от Закона: „В случай че бенефициент не представи в срок документ или разяснения по чл. 63, съответният разход не се верифицира, като може да бъде включен в следващо искане за плащане“. При искания за окончателно плащане,

ако са налице обективни и независещи от бенефициента обстоятелства, ще е налице невъзможност за спазване на ограничителния срок за представяне на корекции, който не може да бъде по-дълъг от един месец и съответно прекъсването на срока за обработване на искането за окончателно плащане. Съгласно предвидените административно-наказателни разпоредби на чл. 78, ал. 1 за длъжностни лица от УО, които нарушават определите срокове в ЗУСЕСИФ, така спазването на тези срокове води до риск от окончателно неверифициране на средства в голям размер /с оглед опита от програмния период 2007-2013/.

Как следва да се процедира в случай че бенефициент не представи в срок документ или разяснения по чл. 63 в процеса на обработка на искане за окончателно плащане? Молим на УО да се предоставят подробни указания и разяснения, предвид че ЗУСЕСИФ е приет на 2-ро четене и коментарите ни няма как да бъдат взети предвид.

Отговор: *Административно-наказателните разпоредби на закона се прилагат единствено при доказано виновно поведение от страна на длъжностно лице.*

Въпрос: Чл. 64, ал. 2от Закона: „В случай че бенефициент не направи искане за окончателно плащане в едномесечен срок от приключването на всички дейности по проекта, верифицирането може да се извърши служебно от управляващия орган въз основа на извършена от него проверка на място.“ Съгласно указанията на УО на ОПРР всеки бенефициент задължително следва да подаде искане за окончателно плащане до крайната дата на договора за предоставяне на БФП и в случай, че бенефициентът не представи такова, УО няма как да верифицира разходите въз основа на извършена проверка на място. Тази възможност води до риск всички бенефициенти да не представят необходимия пакет документи и искане за окончателно плащане, тъй като УО ще има задължение да извършва това служебно като проверява документите само на място.

- Как ще бъде подадено и съответно как ще бъде верифицирано такова искане за плащане, отчитайки факта, че самото искане за плащане, а и част от придружаващите го документи съдържат декларативна част, която може да бъде попълнена само от представляващия бенефициента или изрично опълномощено от него лице?
- Наред с това проверяващите не притежават профили в публичния модул на ИСУН 2020, още повече профили с право за подаване на искане за плащане. В случай, че служител на УО подаде служебно искане за плащане от страна на бенефициента ще се наруши разделението на функциите. Ако съществува такава възможност при какви обстоятелства УО следва да предприеме тази стъпка? Ако идеята е да не се подава искане за плащане, а само служебно да се одобри размера на верифицираните средства, на базата на извършена проверка на място, то това ще води до сериозни нарушения на правилата, заложи в СУК на УО, най-малкото неспазване на изискванията за одитна следа. Молим да се предоставят на УО подробни указания и разяснения как тази процедура може да се прилага и в какви случаи.

Отговор: *ЗУСЕСИФ не въвежда задължение за УО да извършва служебна верификация като проверява документите само на място, а създава такава правна възможност. УО следва да включи в своя СУК процедура за служебна верификация на базата на наличната информация по конкретния проект, както и информация, която може да бъде събрана при проверка на място в изпълнение на чл. 64, ал. 2 (верификация без подадено окончателно искане за плащане от страна на бенефициента). На практика, при такава верификация, бенефициентът не представя*

нови документи или обстоятелства, за които да е необходима декларативната част, а новите данни са само резултат от собствени проверки на УО.

Служебната и обичайната верификация следва да се различават от гледна точка на инициращата страна – в първият случай – бенефициентът, във вторият – УО, както и от гледна точка на способите за тяхното извършване. Чл. 64, ал. 2 посочва способа за служебна верификация – проверка на място, като няма забрана УО да използва и вече наличната при него информация и документи, които са относими по конкретния проект. При служебната верификация, съгласно закона, не може да са считат за необходими декларативните волеизявления на бенефициента, именно защото тя урежда случаите на неподадено от бенефициента искане за плащане т.е. липсата на инициатива от страна на бенефициента.

Друг е въпросът, до каква степен декларативната част от искането за плащане е необходима въобще, особено в ситуации когато освен нея се изискват и доказателствени документи за същите обстоятелства.

Действията, указанията и изискванията на УО към бенефициентите по отношение на видовете плащания следва да бъдат съобразени с разпоредбите на закона и с правилата на административното производство по отношение на инициативата за започването му. Разпоредбата е пределно ясна в кои случаи се прилага. Не би могло да се приеме за сериозен аргумент, че спазвайки изискванията на законова разпоредба ще се доведе до сериозни нарушения на правилата в СУК на УО.

Отговор по вторият булет: Към настоящия момент ИСУН 2020 предоставя възможност за извършване на верификация без да е изпратено искане за плащане от бенефициента. Тази функционалност е реализирана в модул „Мониторинг и финансов контрол“, под-модули „Коригиране на верифицирани суми на ниво РОД“ и „Коригиране на верифицирани суми на други нива“. Въпреки това, с оглед на обстоятелството, че посочената правна възможност е приета след приключване на първоначалното разработване на системата, предвиждаме допълнително надграждане на посочените функционалности за да обособи възможността за служебна верификация в системата.

Въпрос: Съгласно Вашето първоначално становище, производството по верификация започва с получаването на всяко отделно искане за плащане от бенефициента и завършва със самото плащане. В ЗУСЕСИФ не е предвидено производството по верификация да приключва с акт на ръководител на управляващия орган. Длъжни ли са управляващите органи да уведомяват бенефициента винаги когато не верифицират изцяло или частично искане за плащане и какво трябва да бъде съдържанието на това писмено уведомление?

Отговор: Въпросът е в самостоятелната компетентност на УО. Законът не определя изрично изискване за изпращане на уведомление към бенефициента, както и за съдържанието на уведомлението. Както е посочено в началото на въпроса, становището е, че производството по верификация завършва с плащането на верифицираната сума. В случая и по отношение на всяко едно от административните производства, предмет на закона, липсата на изрична уредба, предполага прилагането от страна на административният орган на разпоредбите на АПК.

Въпрос: Съгласно чл. 59, ал. 2, т. 1 от ЗУСЕСИФ, за всяка процедура по програмата се определят допустимите категории разходи и максималните размери на разходите, ако

има такива. В чл. 57, ал. 1, т. 2 от закона е посочено, че за бъдат допустими за финансиране, разходите трябва да попадат във включени в насоките за кандидатстване и в одобрения проект категории разходи. Правилно ли е разбирането ни, че обвързаното тълкуване на двете разпоредби води до заключението, че в насоките за кандидатстване трябва да бъдат посочени всички възможни категории допустими разходи и непосочването на дадена категория ще доведе до недопустимост на разходите за нея. Практиката през програмен период 2007-2013 г. е в насоките за кандидатстване да се дава възможност за възстановяване и на други неупоменати разходи, стига те да са пряко свързани и необходими за изпълнението на проекта.

Отговор: *Изискването е към категориите разходи, а не към всички видове разходи.*

Въпрос: Молим за указания правилно ли е разбирането ни, че предвид задължителното обезпечаване на авансовите плащания, независимо от правия статут на бенефициента, управляващите органи трябва да изменят сключените от тях договори или общите си условия за сключване на договори, за да въведат задължение за представяне на обезпечение и от бенефициенти – органи на изпълнителната власт, каквото в момента не съществува.

Отговор: *Въпросът ще бъде предмет на уредба в подзаконовият нормативен акт по чл. 7, ал. 4, т. 3 от закона.*

Въпрос: Разпоредбата на чл. 55, ал. 1 определя изчерпателно формите на предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, разрешени от ЗУСЕСИФ. Една от тези форми е посочена в чл. 55, ал. 1, т. 1 и представлява „възстановяване на действително направени и платени допустими разходи“. Моля да потвърдите разбирането ни, че чл. 55, ал. 1 не забранява безвъзмездна финансова помощ да бъде предоставяна под формата на авансово плащане. Причината за този въпрос е, че с авансовите плащания не се възстановяват действително направени от бенефициентите разходи, а се предоставят обратни средства, които да се използват от бенефициентите до приключването на изпълнението на техните проекти.

Отговор: *Авансът по конкретен проект е вид плащане по смисъла на чл. 60, ал. 1 от закона, а не форма на предоставяне на БФП. Законът не забранява предоставянето на аванс. Авансово плащане се извършва при условията на чл. 61 от закона.*

Въпрос: Видно от първоначално представените отговори на въпроси, отправени от управляващите органи по оперативните програми Законът регламентира общо четири вида административни производства – производство по одобряване на Насоки за кандидатстване, производство по предоставяне на БФП, по верификация и по извършване на финансови корекции. Допълнително, в закона са регламентирани актовете с които стартират или приключват производствата по: одобряване на Насоки за кандидатстване, производство по предоставяне на БФП и налагане на финансова корекция (чл.73, ал.1 от ЗУСЕСИФ), но по отношение на производството по верификация и по извършване на финансови корекции не е предвиден изричен акт с който то да бъде приключено. В тази връзка следва ли УО на различните оперативни

органи с цел пълнота на уредбата да предвидят процедура по издаването на такъв акт в вътрешно нормативните си документи.

Отговор: *По смисъла на закона, производството по верификация приключва със извършване на плащането към бенефициента. Предвид, че ЗУСЕСИФ регламентира отделни административни производства, АПК има субсидиарно приложение за неуредените въпроси. В тази връзка не е ясно какви „вътрешно нормативни документи“ на УО се има предвид, с които може да се уреди издаването на административен акт.*

Въпрос: Съгласно чл. 60, ал. 2 от ЗУСЕСИФ, писмените доказателства, които бенефициентът прилага към искането си за извършване на съответното плащане, се определят с документите по чл. 26, ал. 1 (т.е. в насоките за кандидатстване). Списъкът с документи, които трябва да бъдат представени за извършване на плащания обаче може да бъде променян при изпълнението на проекта, тъй като се трупа опит и практика и се цели да се намали административната тежест за бенефициентите. Този текст поставя няколко въпроса:

1.1. Правилно ли е разбирането ни, че насоките за кандидатстване имат самостоятелно значение единствено в производството по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ – етапът, на който се кандидатства с проектно предложение и се извършва оценка на същото. Когато обаче производството приключи с издаването на заповед или със сключването на административен договор, управляващите органи не следва да пристъпват към изменение на насоките за кандидатстване, тъй като производството по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е приключило и няма да бъде възобновявано.

1.2. Поради обстоятелството, че насоките за кандидатстване стават неразделна част от административния договор, промяна в списъка с доказателствата, които бенефициентът трябва да прилага към исканията си за плащане е възможна единствено чрез изменение на сключения административен договор, съответно издадената заповед за предоставяне на БФП. В тази връзка, правилно ли е разбирането ни, че управляващият орган може да пристъпи към промяна в списъка с доказателства единствено при наличие на някое от основанията, посочени в чл. чл. 39, ал. 1 и 2 и чл. 47, ал. 1 и 2 от ЗУСЕСИФ .

Отговор: *Документите по чл. 26, ал. 1 се разработват в две части – насоки за кандидатстване и условия за изпълнение. В тази връзка логично е изискванията по чл. 60 да бъдат определени в частта – условия за изпълнение, а не в насоките за кандидатстване. Неправилен е извода по вторият въпрос, че насоките за кандидатстване са неразделна част от договора. Чл. 37, ал. 4 определя за неразделна част към договора, одобреният проект и условията за изпълнение.*

VII. Финансови корекции

Въпрос: Чл. 69, ал. 6 от Закона: „Обстоятелствата, подлежащи на вписване в регистъра по ал. 5, редът за извършване на проверка за установяване на нередност и докладването на нередностите пред АФКОС се определят с нормативен акт на Министерския съвет.“ В какъв срок ще бъде изменена/отменена настоящата Наредба за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондовете, инструменти и програми, съфинансирани от Европейския съюз. По отношение на акта по чл. 14 от сега действащата наредба, моля да ни информирате дали и в какъв срок ще бъде приета унифицирана форма за всички управляващи органи, или всеки УО следва да изготви и одобри такава като част от Наръчника за управление и изпълнение на оперативната програма?

Отговор: Съгласно § 8, ал.1 от Преходните и заключителни разпоредби в срок до 6 месеца от влизането в сила на закона Министерският съвет приема или привежда в съответствие с него нормативните актове по прилагането му.

В тази връзка, следва да се има предвид и разпоредбите на § 8 ал.2 и ал.3 от ПЗР на ЗУСЕСИФ, а именно:

(2) Приетите от Министерския съвет нормативни актове, уреждащи обществени отношения, които са предмет на този закон, запазват своето действие по отношение на програмния период 2007 – 2013 г.

(3) Нормативните актове по ал. 2 се прилагат до приемането на актовете по ал. 1 и за програмен период 2014 – 2020 г., доколкото не противоречат на този закон.

Наредбата за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове, инструменти и програми, съфинансирани от Европейския съюз, е приета с Постановление на МС № 285 от 30.11.2009г., като вносител е Министерството на вътрешните работи. В чл. 31, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация, изрично е посочено, че Министрите и органите по чл. 19, ал. 4 от Закона за администрацията отговарят за подготовката на проектите на актове от компетентността на правителството в ръководените от тях ресори, освен ако в закон е предвидено друго.

Въпрос: Чл. 70, ал. 1 от Закона: „Финансова подкрепа със средства от ЕСИФ може да бъде отменена изцяло или частично чрез извършване на финансова корекция на следните основания:

...

8. при постъпили инцидентни приходи във връзка с изпълнението на проекта“. Какво се има предвид под „инцидентни приходи“? Как ще се процедира при доброволно заявяване на подобни обстоятелства? Не би ли било по-уместно да се приложи подходът на чл. 17, ал. 5 от ПМС 119/2014: В случаите на операции по чл. 16, ал. 2, т. 2, както и при операции по чл. 16, ал. 2, т. 1, за които е приложен методът по ал. 2, т. 2, нетните приходи, генерирани при изпълнението на операцията от източници на приходи, които не са отчетени при определянето на потенциалните нетни приходи от тази операция, се приспадат от допустимите разходи за операцията най-късно при окончателното искане за плащане, подадено от бенефициента.

Отговор: *Легална дефиниция на понятие „инцидентен приход“ не съществува, но на база познанията, придобити в общообразователната система, може да се каже, че това е приход, който е получен при обстоятелства и/или дейности, които са извън основната дейност на предприятието/проекта, които се случват инцидентно за определен период от време. Нещо повече, в Регламент 1303/2013г., в контекста на проекти генериращи приходи, се използват понятията „очаквани нетни приходи“, „потенциални нетни приходи“. В чл. 61 на Регламента, параграф 2 казва, че „Допустимите разходи за операцията, които ще се съфинансират от европейските структурни и инвестиционни фондове, се намаляват предварително при отчитане на потенциала на операцията да генерира нетни приходи през определен референтен период...“, т.е всички приходи които не влизат в потенциала на операцията да генерира приходи, се явяват „инцидентни“*

Относно прилагането на подобен вид приход за всеки отделен казус следва да се подхожда индивидуално при внимателен анализ на конкретните факти и обстоятелства.

В тази връзка колеги, моля да дадете конкретен пример по възникнал случай, при който съществуват обстоятелства на колебание до колко даден приход е планиран и доколко обстоятелствата по планиране на съответния приход са невъзможни и приходът е възникнал от инцидентни събития. След разглеждане на съответните фактически обстоятелства за възникване на даден казус, базирайки се на нормативната уредба, бихме могли да изкажем становище относно съответния казус.

Въпрос: Да се обърне внимание върху срока по чл. 73, ал. 3 от Закона – решението за определяне на финансова корекция се издава в едномесечен срок от представянето на възраженията на бенефициента. Предвидена е административнонаказателна отговорност (чл. 78, ал. 1) за длъжностното лице, нарушило срока, чрез налагане на глоба от 50 до 1000 лв. До сега срокът беше 3 месеца. Тъй като не са изрично уредени, при какви обстоятелства срокът спира да тече? Тук следва да се отбележи, че в редица случаи взимането на окончателно решение за наличие на нередност е предшествано от проверки на трети лица (прокуратура, комисия за установяване и предотвратяване на конфликт на интереси и т.н.), чиято продължителност УО не може да контролира.

Отговор: *Поради липсата на специална уредба в ЗУСЕСИФ на случаите, при които едномесечният срок за издаване на решението за определяне на финансова корекция спира да тече, следва, че е приложим общия ред, установен за това в АПК.*

Въпрос: Чл. 75 от ЗУСЕСИФ: „Финансовата корекция се извършва от плащането, в което са включени засегнатите от нарушението разходи, или от следващото го по време междинно или окончателно плащане, а когато това е неприложимо- чрез упражняване на права по дадените от бенефициента обезпечения по чл. 61, ал. 2. Съдебното оспорване на решението, с което е определена финансовата корекция, не спира извършването на плащането.“ Молим Ви да уточните кое плащане не се спира? Начисляват ли се лихви?

Отговор: *Тъй като в първата хипотеза финансовата корекция се извършва от плащането, в което са включени засегнатите от нарушението разходи, в случай на съдебно оспорване на решението, с което е определена финансовата корекция извършването на плащането, в което са включени засегнатите от нарушението*

разходи не се спира т.е. плащането се процедурира. Липсват правни основания УО да начислява лихви в тази хипотеза.

Извършването на финансовата корекция по чл. 75 е действие по изпълнение на административния акт, с който тя е определена по основание и размер. Определената с този акт финансова корекция се приспада от плащането по искането, в което са включени засегнатите от нередността разходи, а ако това не е сторено - от първото следващото го по време междинно или окончателно плащане (чл. 75, изречение първо). Съдебното оспорване на акта няма суспензивен ефект по отношение на плащането, т.е. плащането се процедурира от (чл. 75, изречение първо Нейното извършване задължително се предхожда от издадения административен акт за определянето и' по основание и размер, чието).се осъществява, както следва:

Чл. 75 предвижда за случаите, когато проектът все още не е приключил и по него предстоят плащания, финансовата корекция да се извърши от междинно или от окончателното плащане. Междинните и окончателните плащания се извършват въз основа на подадено от бенефициента искане и след верифициране с цел потвърждаване допустимостта на направените разходи.

Въпрос: Във връзка с новоприетия Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ), УО на ОПОС констатира наличието на две норми - § 10, ал.1 и § 8 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона, от които не е налице възможността да се даде недвусмислен отговор по какъв начин УО на ОПОС следва да финализира стартираните, но неприключили производства по налагане на финансови корекции. УО на ОПОС счита, че са налице две напълно изключващи се хипотези за финализиране процеса по налагане на финансови корекции, в случай на установени съществени нарушения при провеждане на процедури за възлагане на обществена поръчка съгласно Методологията за определяне на финансови корекции (МОФК), приета с ПМС № 134 от 5.07.2010 г. и реда, установен в ЗУСЕСИФ. Съгласно чл. 13 от МОФК, окончателното определяне и налагане на финансова корекция се извършва с окончателно становище, с което се уведомява бенефициента-възложител за предприетите от УО мерки, като същото не притежава белезите на индивидуален административен акт по смисъла на Административнопроцесуалния кодекс, както и не съществува правна възможност то да бъде обжалвано по административен ред пред компетентния съд.

В разрез с горното, редът по окончателно определяне и налагане на финансови корекции, установен в новоприетия ЗУСЕСИФ, установява, че финансова корекция се определя на основание и размер с мотивирано решение на ръководителя на УО.

Към настоящия момент е налице конкретен случай от практиката на ГД ОПОС, където процедурата за определяне на финансови корекции е на етап депозирано възражение от бенефициента и предвид влизането на ЗУСЕСИФ в сила, считано от 25.12.2015г., както и предвид цитираното по-горе противоречие, УО на ОПОС не би могъл категорично да определи начина за налагане на финансова корекция – чрез окончателно становище, както до момента, или чрез издаване на мотивирано решение, притежаващо белезите на индивидуален административен акт.

Налице е хипотеза, при която, ако УО на ОПОС издаде окончателно становище за налагане на финансова корекция, същото действие ще е в съответствие с разпоредбата на §10, ал.1 от закона, регламентираща, че стартираните, но неприключили производства до влизането на закона се довършват по досегашния ред, но ще е в противоречие с §8, ал.3 от същия, доколкото е налице установеното по-горе противоречие между МОФК и ЗУСЕСИФ в частта относно окончателното определяне и налагане на финансова корекция. Неизяснен остава и въпросът доколко е приложима

нормата на §8, ал.3 от Закона по отношение на производства по определяне и налагане на финансови корекции, но за програмен период 2007-2013 г., т.к. посочената разпоредба посочва, че нормативните актове се прилагат до приемане на новите такива, но САМО спрямо програмен период 2014-2020. В тази връзка остава неизяснен въпросът как следва да се приключат започнатите, но недовършени производства по определяне и налагане на финансови корекции в рамките на програмен период 2007-2013 г.?

Отговор: *Централното координационно звено изразява следното становище по поставения въпрос:*

Не считаме, че има несъответствие в създадените правила и преходните разпоредби на ЗУСЕСИФ относно налагането на финансовите корекции. Разпоредбите са ясни и категорични. В представения от ОПОС случай е приложима разпоредбата на § 10, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на закона, по силата на която „започналите и недовършени до влизане в сила на този закон производства се довършват по досегашния ред“. Посочените от УО на ОПОС разпоредби на § 8 от ПЗР на ЗУСЕСИФ се отнасят до прилагането и действието на подзаконовите нормативни актове. В ал. 2 на § 8 е регламентирано, че приетите до влизането в сила на закона подзаконовите нормативни актове запазват действието си за програмен период 2007 – 2013 год. Това е логично и обосновано, тъй като липсва разпоредба в ЗУСЕСИФ, която да му придава обратно действие. Още повече, че един от основните принципи в правото е, че ретроактивното действие на закон следва да се придава по изключение и при спазване на строго определени изисквания. В ал. 3 на § 8 законодателят ясно е установил, че за програмния период 2014 – 2020 год. приетите от МС подзаконовите нормативни актове, уреждащи обществените отношения, предмет на закона, ще се прилагат доколкото те не противоречат на закона. И тази разпоредба също е в съответствие с друг основен принцип в правото, че подзаконовите нормативни актове следва да бъдат в пълно съответствие със законовите разпоредби.

Няма колизия между § 8 и § 10, ал. 1 от ПЗР на ЗУСЕСИФ, още по-малко описаният от Вас случай не доказва противоречие при прилагането им: Става въпрос за започнато преди влизането на закона в сила производство по налагане на финансова корекция, за която съгласно § 10, ал. 1 е приложим досегашният ред, т.е. ПМС № 134 от 2010 г., а ПМС № 134 от 2010 г. продължава да се прилага за програмния период 2007 -2013 г., какъвто е Вашият случай, съгласно § 8, ал. 2.

Въпрос: *Неизяснен от фактическа страна за УО на ОПОС остава и въпросът, какъв следва да бъде актът, който издава Ръководителят на УО в случаите на липса на констатирани нарушения и съответно неналагане на финансова корекция или при такива хипотези, при които са налице констатирани отклонения, но при депозирането на писмено възражение от страна на бенефициента, УО приема мотивите и доводите на същия и не определя финансовата корекция. В нормата на чл.73 от ЗУСЕСИФ единствено е установена формата и белезите на акта, който следва да бъде издаден в случаите на констатирани нарушения и окончателно определяне и налагане на финансова корекция, но никъде в закона не се открива текст, регламентиращ именно случаите, при които не са налице пропуски или първоначално определените нарушения с последствие са преодолени. Предвид факта, че в практиката на УО на ОПОС част от окончателните становища за осъществен последващ контрол са за неналагане на финансови корекции, предвид липсата на установени нарушения, за УО е налице съмнение относно това коя правна норма следва да бъде прилагана при издаване на*

такива решения и следва ли разпоредбата на чл. 73, ал. 1 от закона да намира приложение по аналогия в такива случаи.

Отговор: Финансовата корекция се определя по основание и размер с индивидуален административен акт, при издаването на който се следват административнопроизводствените правила по чл. 73. Производството се задвижва служебно, като първото процесуално действие в него е поканата, отправена до бенефициента да представи своите писмени възражения по основателността и размера на финансовата корекция и при необходимост да приложи доказателства. Когато предвид на писменото възражение ръководителят на управляващия орган прецени, че няма основание за извършване на финансова корекция, той следва да прекрати започнатото административно производство, като за издаването на акта за прекратяване се прилага съответно чл. 56, ал. 1 от АПК. Решението на ръководителя на управляващия орган да прекрати производството (същото се отнася и до решението на ръководителя на управляващия орган да определи финансова корекция по чл. 73, ал. 1) ще следва да се оформи в издадена от него заповед, доколкото всички ръководители на управляващи органи по смисъла на чл. 9, ал. 4, изречение второ от ЗУСЕСИФ са еднолични административни органи.

В случаите, при които УО е извършил последващ контрол на проведената процедура за избор на изпълнител и не е намерил основания за започване на производство за определяне на финансова корекция, не би следвало да се стига до издаване на акт на ръководителя на УО, който да се изпраща на бенефициента. Основанията за извършване на финансови корекции са посочени в закона. Извършеният последващ контрол за законосъобразността на сключения договор, като част от процеса на верификация, няма причина да бъде обективиран в отделен административен акт и изпращан на бенефициента. В рамките на приложимото европейско и национално законодателство е безспорно, че УО разполага с оперативната самостоятелност и следва да уреди по съответния ред тази процедура в процедурния си наръчник и в системите си за управление и контрол.

Въпрос: В Глава пета „Финансово управление и контрол“, раздел III изрично указва, че случаите на нередности, за които се извършват финансови корекции по ал. 1, т. 9, се посочват в нормативен акт на МС. Доколкото съгласно чл. 73, ал.1 финансовата корекция се определя по основание и размер с мотивирано решение, като последното е административен акт и подлежи на обжалване пред съд по реда на АПК – чл. 73, ал. 4, то възниква въпроса какво следва да е съдържанието на този административен акт, постановен след влизане на закона в сила, но преди издаване на подзаконовия акт на МС, който ще сочи „основанието“ и „размера“ на корекцията при стриктно съблюдаване § 8, ал. 3 от Предходните и заключителни разпоредби на закона. От друга страна, ако приетите от МС нормативни актове, уреждащи обществени отношения, които са предмет на този закон и които по силата на § 8, ал. 3 се прилагат и за новия програмен период се счете след издаване на съответните актове по § 8, ал. 1, че „противоречат на този закон“, остава неясно има ли правен механизъм, по който пороците да бъдат преодолени и по какъв начин това ще рефлектира върху вече издадените административни актове.

Отговор: Не съществува хипотеза с която подзаконовите актове, визирани в § 8, ал. 1 да определят, че актовете по § 8, ал. 3 „противоречат на закона“. Виж отговора на първи въпрос.

При условията на § 8, ал. 3 от преходните и заключителни разпоредби на ЗУСЕСИФ Методологията за определяне на финансови корекции във връзка с нарушения, установени при възлагането и изпълнението на обществени поръчки и на договори по проекти, съфинансирани от Структурните фондове, Кохезионния фонд на Европейския съюз, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за рибарство и фондовете от Общата програма „Солидарност и управление на миграционните потоци“, приета с Постановление № 134 на Министерския съвет от 2010 г. ще продължи да се прилага по отношение на минималните и максимални стойности на процентните показатели. Предвидените в същия нормативен акт нередности - основания за извършване на финансови корекции, ще се прилагат от управляващите органи, ако отговарят на критериите по т. 9 на чл. 70, ал. 1.

Въпрос: Съгласно чл. 74 при условията и на основанията по чл. 99 от АПК размерът на определената с решението по чл. 73, ал.1 финансова корекция може да бъде увеличен от ръководителя на УО и по предложение на сертифициращ или одитен орган. В този смисъл, ако ръководителят на УО се възползва от така дадената възможност и приеме предложението на одитния или сертифициращия орган, то:

-кое е правното основание, посочено в чл. 99, т.1-7 от АПК, което да послужи за възобновяване на производството по чл. 74 от Закона

- в процеса по възобновяване на производството меродавни ли са преклузивните срокове, регламентирани в чл. 102, ал.1 от АПК

-първоначално издаденият административен акт (мотивирано решение), с което е била наложена финансова корекция, счита ли се за отменено по силата на чл. 103, ал.5 от АПК

-новият административен акт, издаден при възобновеното производство, подлежи ли на оспорване и ако да по какъв ред – този, определен в чл. 104 от АПК или по друг ред и съответно как следва да се противопостави този акт на „третите добросъвестни лица“ (в случая бенефициенти-възложители по смисъла на ЗОП или такива, които не са възложители по смисъла на ЗОП) по смисъла на чл. 105 от АПК

- ако новият административен акт, издаден при възобновеното производство подрежи на оспорване, то по силата на чл. 153, ал.1 от АПК, вр. чл.177, ал.1, изречение второ, не следва ли като страна в процеса по чл.104 от АПК да бъде конституиран съответния сертифициращ или одитен орган, по чието предложение се увеличава финансовата корекция.

Отговор: Централното координационно звено изразява следното становище по поставения въпрос:

Установявайки, че финансовите корекции ще се определят по основание и размер с индивидуален административен акт, ЗУСЕСИФ поставя в законовата рамка на АПК досегашната практика на управляващите органи да променят многократно и отдалечено във времето вече наложения от тях размер на финансова корекция, което най-често се случва по повод на осъществена впоследствие от сертифициращия или одитния орган контролна дейност. При принципната приложимост на възобновяването на производството по издаване на административния акт съгласно глава седма от АПК, чл. 74 от ЗУСЕСИФ предвижда сертифициращият и одитният орган също да могат да иницират с предложение до управляващия орган възобновяване на производството по влязла сила заповед за определяне на финансова корекция, която не е била оспорена пред съд. И за тези случаи на възобновяване на административното производство, в което вече установеният размер на

финансовата корекция ще може да бъде увеличен, се прилагат основанията, сроковете и редът съгласно глава седма на кодекса.

По-конкретно:

- Необходимо е да се има предвид, че в чл. 99 от АПК са достатъчно ясно формулирани правните основания, които ръководителят на УО следва да използва, имайки предвид конкретните и известни само на него фактически обстоятелства, които са послужили за основание за увеличаване на размера на финансовата корекция, съобразявайки се с предложенията на сертифициращия или одитния орган.

- В чл. 74, предл. 2 от закона ясно е написано, че „За възобновяването на производството се прилагат съответно сроковете и редът по глава седма от Административнопроцесуалния кодекс.“ Тъй като систематичното място на чл. 102, ал. 1 от АПК е в глава седма от Административнопроцесуалния кодекс, е безспорно, че в процеса по възобновяване на производството са меродавни преклузивните срокове, регламентирани в чл. 102, ал.1 от АПК.

- На основание чл. 103, ал. 5 от АПК, следва да се има предвид, че първоначално издаденият административен акт (мотивирано решение), с което е била определена финансова корекция, се счита отменен само и единствено в случая, когато правното основание за издаването му, е чл. 99, т. 5 от АПК. В останалите случаи на възобновяването на производството, първоначално издаденият административен акт на ръководителя на УО ще се счита изменен, а размерът на финансовата корекция - се увеличава.

- Новият административен акт, издаден при възобновеното производство, без съмнение, както и всеки друг административен акт, на основание чл. 120, ал. 2 от Конституцията на Република България, може да се обжалва, тъй като засяга права и интереси, а и в ЗУСЕСИФ липсва норма, която да указва, че той е изключен от обхвата на обжалване и не подлежи на съдебен контрол. Тъй като липсва изрична разпоредба, която да указва особен ред на обжалването му, следва да бъде прието, че той подлежи на обжалване по предвидения в ЗУСЕСИФ ред за оспорване на решенията за определяне на финансови корекции, а именно редът, определен по чл. 73, ал. 4 от ЗУСЕСИФ.

Не става ясен въпросът на УО на ОПОС относно „противопоставянето на този акт на „третите добросъвестни лица“ по смисъла на чл. 105 от АПК“, още повече пък бенефициенти, тъй като актът на ръководителя на УО е индивидуален административен акти той засяга само и единствено правата на бенефициента, за когото е установено, че извършил нарушение на изрично изброените за това правни основания.

- Въпросът кои страни следва да участват в него е изрично уреден в чл.153, ал.1 от АПК и това са оспорващия, органът издал административния акт, както и всички заинтересовани лица. За да бъде конституирана като страна в съдебно-административно производство даден орган, той би следвало да има качеството на заинтересовано лице.

Въпрос: Съгласно чл. 75 от ЗУСЕСИФ: „Финансовата корекция се извършва от плащането, в което са включени засегнатите от нарушението разходи, или от следващото го по време междинно или окончателно плащане, а когато това е неприложимо, чрез упражняване на права по дадените от бенефициента обезпечения по чл. 61, ал. 2. Съдебното оспорване на решението, с което е определена финансовата корекция, не спира извършването на плащането.“Моля да уточните кое плащане не се спира? Начисляват ли се лихви?

Отговор: Съгласно чл. 75 финансовата корекция се извършва от междинно или от окончателното плащане, когато проектът все още не е приключил и по него предстоят такива плащания. Междинните и окончателните плащания се извършват въз основа на подадено от бенефициента искане и след верифициране с цел потвърждаване допустимостта на направените разходи. Определената финансова корекция се приспада от плащането по искането, в което са включени засегнатите от нередността разходи, а ако това не е сторено - от първото следващото го по време междинно или окончателно плащане (чл. 75, изречение първо). Нейното извършване е действие по изпълнение на издадения административен акт за определянето и' по основание и размер, чието съдебно оспорване няма суспензивен ефект по отношение на тези плащания (чл. 75, изречение второ). Липсват правни основания УО да начислява лихви.

Въпрос: Съгласно чл. 73, ал. 3 – Решението за определяне на финансова корекция се издава в едномесечен срок от представянето на възраженията на бенефициента. Предвидена е административнонаказателна отговорност (чл. 78, ал. 1) за длъжностното лице, нарушило срока, чрез налагане на глоба от 50 до 1000 лв. Тъй като не са изрично уредени, при какви обстоятелства срокът спира да тече? Тук следва да се отбележи, че в редица случаи взимането на окончателно решение за наличие на нередност е предшествано от проверки на трети лица (прокуратура, комисия за установяване и предотвратяване на конфликт на интереси и т.н.), чиято продължителност УО не може да контролира.

Отговор: При липсата на изрична уредба в ЗУСЕСИФ на случаите, при които едномесечният срок за издаване на решението за определяне на финансова корекция спира да тече, следва, че е приложим общият ред, установен за това в АПК (чл.54).

Въпрос: Съгласно чл. 75 „Финансовата корекция се извършва от плащането, в което са включени засегнатите от нарушението разходи, или от следващото го по време междинно или окончателно плащане, а когато това е неприложимо – чрез упражняване на права по дадените от бенефициента обезпечения по чл. 61, ал. 2.“

За да бъде изпълнена разпоредбата на чл. 122, т.2 от Регламент 1303/2013, в издадените указания на министъра на финансите за програмен период 2014-2020 е разписан „Ред за възстановяване на недължимо платени и надплатени суми, както и на неправомерно получени и неправомерно усвоени средства“. За случаите, в които се налагат финансови корекции по сертифицирани разходи, включени в годишен счетоводен отчет, който вече е подаден към ЕК, т.е. финансовата корекция се определя (и осчетоводява) като дължима за възстановяване към ЕК и след възстановяването ѝ се оттегля заедно с натрупаната към момента на оттегляне лихва за просрочие. Разписаният ред обхваща различните етапи от процеса на възстановяване, както и задава срок за доброволно възстановяване на средства по наложени финансови корекции, начисляване и събиране на лихви при просрочие и принудително събиране чрез НАП. В тази връзка считате ли, че принципно установеният ред в раздел IX на ДНФ 2/01.07.2015 г. е в съответствие с разпоредбите на чл.75 и 76 от Закона?

Въпрос: Съгласно чл. 76 (2) „Финансовите корекции, определени на бенефициенти – бюджетни организации по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси, са за сметка на бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет, в чиято структура е бенефициентът, и се възстановяват по съответните сметки за средства от ЕСИФ по реда на същия закон.“ В Закона за публичните финанси е

разписан ред за възстановяване на наложени финансови корекции, когато не подлежат на възстановяване от бенефициентите и източника на изплатените недопустими разходи са сметките за средствата от Европейския съюз, както и за разходи, платени за проекти, които се оттеглят от финансиране - чл. 63 и чл.64.

Необходимо е да се уточни по реда на кой/кои член/ове се събират финансовите корекции, определени на бенефициенти – бюджетни организации, различни от определените с чл. 63 и чл.64 на ЗПФ, за надплатените средства с междинни и окончателни искания за плащане, както и на какво основание се възстановяват лихви за просрочие.

Отговор: В ЗУСЕСИФ не е описан специален ред за събиране на недължимо и/или неправомерно платени, надплатени средства. Раздел III от закона описва процедурите по администриране на нередности, определяне и извършване на финансови корекции. Чл. 75 се отнася за извършването на финансови корекции, а не за процеса по възстановяване на недължимо платени, надплатени, неправомерно получени средства.

Поставените от НФ въпроси е необходимо да бъдат задълбочено разгледани и дискутирани на отделна среща, с оглед разпоредбата на чл. 7, ал. 4, т. 4 от ЗУСЕСИФ в която изрично е посочено, че министърът на финансите определя с нормативен акт правилата за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по смисъла на чл. 2, т. 29 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 по програмите, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд. С оглед на това, следва да се има предвид, че указанията на министъра на финансите, включително и посоченото запитването ДНФ 2/01.07.2015 г., не са със запазено действие съгласно § 8 от Преходните и заключителните разпоредби на ЗУСЕСИФ, т.к. не отговаря на изискванията за нормативен акт.

Въпрос: Необходимо е да се уточни по реда на кой/кои член/ове се събират финансовите корекции, определени на бенефициенти – бюджетни организации, различни от определените с чл. 63 и чл.64 на ЗПФ, за надплатените средства с междинни и окончателни искания за плащане, както и на какво основание се възстановяват лихви за просрочие.

Отговор: Чл. 76 (2) „Финансовите корекции, определени на бенефициенти – бюджетни организации по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси, са за сметка на бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет, в чиято структура е бенефициентът, и се възстановяват по съответните сметки за средства от ЕСИФ по реда на същия закон. Разпоредбата на ЗУСЕСИФ предвижда определяне на финансова корекция на бенефициенти – бюджетни организации и приложение ще намерят чл. 70-73 от ЗУСЕСИФ.

За неизвършените финансови корекции след окончателното плащане по проект с прилага реда за събиране на публични вземания съгласно Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК). Този ред на събиране на финансови корекции е изрично изключен по отношение на бенефициенти - бюджетни организации по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси. Определените на тях финансови корекции са за сметка на бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет, в чиято структура е бенефициентът, и се възстановяват по

съответните сметки за средства от ЕСИФ по реда на същия закон, като този ред предстои да бъде създаден. При приемането на ЗУСЕСИФ чрез негова заключителна разпоредба не беше предложена промяна в Закона за публичните финанси, защото съгласно § 4 от допълнителните разпоредби на този закон той може да бъде изменян и допълван само със специален закон за неговото изменение и допълнение.

Въпрос: При констатиране на нередности, които представляват основания за налагане на финансови корекции по чл. 70, ал. 1, т. 9 от ЗУСЕСИФ, стартира ли се и процедура по администриране на нередност?

Отговор: *Чл. 69, ал. 1 от ЗУСЕСИФ директно препраща към определението за нередност по смисъла на Регламент (ЕС) 1303/2013г. С Наредбата за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове, инструменти и програми, съфинансирани от Европейския съюз се уреждат процедурите за администриране на нередности. Наредбата се прилага доколкото не противоречи на ЗУСЕСИФ. Чл. 69 от Закона единствено посочват началото на процедурата по администриране на нередности, както и задължава УО да поддържат регистри за сигнали и за нередности. В чл.69, ал. 6 е посочено, че „редът за извършване на проверка за установяване на нередност и докладването..“ се определят с подзаконов нормативен акт. Нормативни актове(Наредбата за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове), уреждащи обществени отношения, които са предмет на този закон, запазват своето действие по отношение на програмния период 2007 - 2013 г. Същите се прилагат, доколкото не противоречат на ЗУСЕСИФ, за програмен период 2014 - 2020 г.*

Въпрос: Какво е естеството на срока по чл. 73, ал. 2 от закона – преклузивен или инструктивен, след като се има предвид, че не е предвидена разпоредба, която да урежда неспазването му, но пък представлява обжалване в стартирало административно производство?

Отговор: *Определеният в чл. 73, ал.2 срок има минимална задължителна граница, с цел осигуряване на минимален срок за предоставяне на възражение от страна на бенефициента. Разбира се, възможно е органът да предостави и по-дълъг, разумен срок за представяне на възражения. Кой срок е разумен е оставен на преценка на органа иницирал производството, съобразно особеностите и спецификите на случая.*

Въпрос: С оглед предоставяне право на страната (бенефициента) след провеждане на процедура по администриране на нередност, същата следва ли да приключи с административен акт, който подлежи на самостоятелно производство, иницирано и започнато по инициатива на управляващия орган на съответната програма или по сигнал?

Отговор: *ЗУСЕСИФ не урежда въпроса за администриране на нередности. В чл.69, ал. 6 е посочено, че „редът за извършване на проверка за установяване на нередност и*

докладването.“ се определят с подзаконов нормативен акт. Виж и отговорът на поставен по-горе въпрос.

Въпрос: Удачно е разяснение с оглед чл. 74 от ЗУСЕСИФ, дефиниращо предложението на сертифициращия или одитен орган в коя от хипотезите на чл. 99 от АПК може да бъде съотнесено, за да послужи като основание за увеличаване размера на вече наложена финансова корекция.

Отговор: *Визираните в чл. 74 от ЗУСЕСИФ предложения на сертифициращ или одитен орган не следва да се разглеждат сами по себе си като фактически обстоятелства, които могат или не могат да бъдат приведени под условията и основанията по чл. 99 от Административнопроцесуалния кодекс. Фактите и обстоятелствата, изложени в предложенията на сертифициращия или одитния орган (под формата на одитни доклади, резултати от проверки на място и др.) следва да бъдат изследвани от УО, за когото остава възможността дали да увеличи размерът на финансовата корекция, спазвайки сроковете и редът по глава седма от Административнопроцесуалния кодекс. Следва да се обърне внимание, че наличието на предложение по смисъла на чл. 74, направено от СО или ОО, не поставя УО в ситуация на обвързана компетентност. За УО остава в сила задължението за преценка на фактическите и правни обстоятелства, които биха довели до увеличаването на размера на вече наложената финансова корекция. Не на последно място, решението за увеличаване на размера на ФК, остава решение в рамките на оперативната самостоятелност на УО.*

Въпрос: Чл. 74 от ЗУСЕСИФ гласи, че при условията и на основанията по чл. 99 от АПК размерът на определената по чл. 73, ал. 1 финансова корекция може да бъде увеличен от ръководителя на управляващия орган и по предложение на сертифициращ или одитен орган, като за възобновяването на производството се прилагат съответно сроковете и редът по глава седма от АПК. В тази връзка възникват следните въпроси по повод прилагането на цитираната разпоредба: Основанията за възобновяване на административното производство са изчерпателно изброени в т. 1-7 от АПК, като основно изискване за прилагането на реда по глава VII е административният акт да не е бил оспорен пред съда. Предвид факта, че решенията за налагане на финансови корекции се явяват административни актове и за тях е приложим реда за обжалване по АПК, то възниква следният въпрос:

Ако решение на Ръководителя на УО за налагане на финансова корекция е обжалвано пред съда, а в последствие същата процедура за избор на изпълнител е попаднала в обхвата на одитен ангажимент/проверка на СО и в резултат от тях е предложен по-висок размер на финансовата корекция, то как следва да се изпълни дадената одитна препоръка в условията на чл. 99 от АПК? Изпълнението на препоръка за налагане на финансова корекция обхваща следните стъпки – оттегляне от доклад по сертификация, налагане на самата корекция, регистриране, осчетоводяване и докладване на нередност. Обръщаме внимание, че изпълнението на корективни мерки по направени препоръки от одитен/сертифициращ орган е предмет на проследяване и оценка при извършване на

системни одити и подлежи на докладване пред ЕК при издаването на годишно одитно мнение по съответната оперативна програма. При проследяване корективните действия по направени препоръки одитният орган следи за изпълнението на всички посочени по-горе стъпки.

Отговор: *Чл. 74 е приложим в случаите, когато финансовата корекция не е била обжалвана пред съда. УО следва да уточни във въпросът си какъв е бил резултатът от обжалването пред съд. Ако препоръката на ОО или на СО за увеличаване размера на ФК е направена след прозинасянето на съда, то актът за първоначално наложената ФК ще се ползва от сила на присъдено нещо и следва да се има предвид, че съгласно чл. 14, ал. 3 от ГПК „Никое друго учреждение няма право да приеме за разглеждане дело, което вече се разглежда от съда.“ С една дума, тук ОО или СО следва да се съобразят с влезлите в сила съдебни решения.*

Въпрос: Съгласно § 10, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на закона започналите и недовършени до влизането му в сила производства се довършват по досегашния ред. ЗУСЕСИФ е обнародван в Държавен вестник на 22.12.2015 г., съотв. е влязъл в сила три дни след това доколкото в него не е определен по дълъг срок. Същевременно на 29.12.2015 г. УО получи окончателен доклад от извършен от ИА ОСЕС системен одит, в който се съдържат препоръки за налагане на индивидуални финансови корекции. Следва ли за изпълнението на дадените препоръки да се прилага редът по чл. 74? Ако отговорът е положителен, то следва ли становищата на УО по законосъобразността на проверените от ИА ОСЕС процедури за възлагане на обществени поръчки да се считат с обратна сила за административни актове по смисъла на ЗУСЕСИФ, доколкото последния не предвижда такава?

Отговор: В тази хипотеза УО следва да съобрази последващите си действия с § 10, ал. 1 от ПЗР на ЗУСЕСИФ. Безспорно е, че извършването на системния одит от ИА ОСЕС е започнало преди влизането в сила на ЗУСЕСИФ и следователно за направените препоръки за налагане на финансови корекции в окончателния одитен доклад на ИА ОСЕС, следва да се приложи разпоредбата на § 10, ал. 1. Още повече, че извършеният от одитния орган системен одит се отнася за програмния период 2007 – 2013 г. и на основание § 8, ал. 2 от ПЗР на ЗУСЕСИФ, приетите от Министерския съвет нормативни актове, уреждащи обществени отношения, които са предмет на този закон, запазват своето действие по отношение на програмния период 2007 – 2013 г.

Въпрос: Молим за указания как трябва да прилагаме чл. 75. От една страна, не ни е ясно дали въз основа на чл. 75 УО има право да прихваща дължими суми за финансова корекция както от засегнатото плащане и от непосредствено следващото го плащане, така и от всяко друго плащане. Причината за този въпрос е, че в чл. 75 се говори за „следващото го по време междинно или окончателно плащане“, а не за „всяко следващо по време междинно или окончателно плащане“.

В допълнение, в контекста на чл. 75, молим за указания в кои случаи УО може да упражни правата по дадените на бенефициента обезпечения по чл. 61, ал. 2, имайки

предвид че чл. 61, ал. 2 от закона урежда единствено задължение за предоставяне на обезпечения за сумите на авансовите плащания. Сумите на междинните плащания и на окончателното плащане, за които се иска възстановяване на вече извършени разходи и се налагат самите корекции, не са обезпечени.

Отговор: Следва да се има предвид, че разпоредбата на чл. 75 от ЗУСЕСИФ не създава нов и различен правен режим относно изплащането на финансовите корекции от установения до момента в чл. 9, ал. 3 и 4 от Методологията за определяне на финансови корекции във връзка с нарушения, установени при възлагането и изпълнението на обществени поръчки и на договори по проекти, съфинансирани от Структурните фондове, Кохезионния фонд на Европейския съюз, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за рибарство и фондовете от Общата програма „Солидарност и управление на миграционните потоци“, приета с ПМС № 134 от 5.07.2010 г.

Въпрос: Към настоящия момент, по наложени финансови корекции, се водят дела, както по административен ред, така и по граждански и търговски ред. С оглед на разпоредбата на § 10, ал. 2, следва ли да разбираме, че всички те ще бъдат довършени по реда на чл. 27, ал. 1 и ал. 5-7 от Закона.

Отговор: Не, защото съгласно §10, ал. 1 от ПЗР на ЗУСЕСИФ започналите и недовършени до влизането в сила на този закон производства се довършват по досегашния ред. На основание § 10, ал. 2 от ПЗР на ЗУСЕСИФ, образуваните до влизането в сила на този закон съдебни производства по жалби срещу изявления за финансови корекции на ръководителя на управляващия орган се довършват по реда на чл. 27, ал. 1 и ал. 5 – 7. Следователно, в ал. 2 става дума за съдебните производства, които са били образувани и разглеждани по административно-правен ред.

Въпрос: На срещата на 15.01.2016 г. изразихте становище, че производството по верификация на разходите и плащане и производството по налагане на финансова корекция са две отделни и самостоятелни производства. Правилно ли считаме, че започналите към датата на влизане в сила на ЗУСЕСИФ производства по верификация, по които към тази дата не са извършени плащания, се довършват по досегашния ред, а финансови корекции, производството за чието налагане не е започнало, се налагат по новия ред (раздел III на глава V от закона).

Отговор: По отношение на програмен период 2007-2013 съгласно § 8 от ПЗР, ал.2 „Приетите от Министерския съвет нормативни актове, уреждащи обществени отношения, които са предмет на този закон, запазват своето действие по отношение на програмния период 2007 – 2013 г.“. Ако обаче има започнали производства по верификация и налагане на финансови корекции от програмен период 2014-2020, същите съгласно § 10, ал. 1 от ПЗР се довършват по досегашния ред, а новите производства се извършват по реда на ЗУСЕСИФ и съществуващата нормативна уредба, доколкото тя не противоречи на закона.

Въпрос: Верификацията като процес, видно от чл. 62, ал. 1 от ЗУСЕСИФ, има за цел да се потвърди допустимостта на разходите. В чл. 57, ал. 1 от закона са посочени условията, на които трябва да отговарят разходите, за да се считат за допустими. В същото време, в чл. 70, ал. 1 от закона, чието систематично място е в друг раздел, са посочени основания за налагане на финансови корекции. Съгласно чл. 70, ал. 1, т. 9, финансова корекция се налага за нередност, *представляваща нарушение на приложимото право на ЕС и националното законодателство*, извършено чрез действие или бездействие от страна на бенефициента, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на средства от ЕСИФ. В същото време, съгласно чл. 57, ал. 1, т. 4 не са допустими за финансиране *разходи, които са извършени незаконосъобразно*. Какво трябва да направи УО в този случай – (1) да откаже да верифицира плащането поради недопустимост на разходите на основание чл. 57, ал. 1, т. 4 и да уведоми бенефициента за отказа си или (2) да регистрира случай на нередност и след това да изготви акт за налагане на финансова корекция на основание чл. 70, ал. 1, т. 9. С какъв акт в този случай ще приключи производството по верификация. В случай че УО трябва да приключи производството по верификация с уведомително писмо до бенефициента и после да открие ново производство по налагане на финансова корекция и да издаде акт на основание чл. 70, ал. 1, т. 9, кой от двата акт ще е обжалваем и как произнасянето на съда по единия от актовете ще рефлектира върху другия акт?

Отговор: *При наличие на основание за определяне на финансова корекция, приложение ще намери раздел III, от Глава пета Финансово управление и контрол. Администрирането на нередности се урежда с друг акт на Министерски съвет съгласно чл. 69, ал. 6. Производството по определяне на финансови корекции и производството по верификация са отделни производства, които могат да текат както едновременно така и последователно. Обжалваеми са всички актове на административните органи, с които се създават права или задължения или непосредствено се засягат права, свободи или законни интереси на отделни граждани или организации, както и отказът да се издадат такива актове.*

Въпрос: Представлява ли производството по администриране на нередност отделно производство по ЗУСЕСИФ? Ако представлява, то тогава в кой момент и с какъв акт следва да започне и да приключи това производство.

Отговор: *Подобно производство в ЗУСЕСИФ не е уредено, единствено е определен момента, от който започва процедурата по администриране на нередности в чл. 69.*